

STATISTIČKA ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA "PODRAVKA D.D." OD 2015. DO 2019. GODINE

Hrgović, Josip

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:036930>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-19**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

STATISTIČKA ANALIZA USPJEŠNOSTI
POSLOVANJA PODUZEĆA "PODRAVKA D.D."
OD 2015. DO 2019. GODINE

Mentor:
Prof.dr.sc. Elza Jurun

Student:
Josip Hrgović
2191270

Split, lipanj, 2021.

SADRŽAJ:

1. UVOD	6
1.1. Problem istraživanja	7
1.2. Predmet istraživanja	8
1.3. Ciljevi istraživanja	8
1.4. Istraživačke hipoteze	9
1.5. Metode istraživanja	10
1.6. Doprinost istraživanja	11
1.7. Struktura diplomskog rada	12
2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	13
2.1. Temeljni financijski izvještaji	13
2.1.1. Bilanca	13
2.1.2. Račun dobiti i gubitka	15
2.1.3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	18
2.1.4. Izvještaj o novčanom toku	19
2.1.5. Izvještaj o promjeni vlastitog kapitala	22
2.1.6. Bilješke uz financijske izvještaje	22
2.2. Financijski pokazatelji poslovanja	23
2.2.1. Pokazatelj likvidnosti	23

2.2.2. Pokazatelj zaduženosti.....	24
2.2.3. Pokazatelj aktivnosti.....	26
2.2.4. Pokazatelj ekonomičnosti.....	27
2.2.5. Pokazatelj profitabilnosti.....	28
2.2.6. Pokazatelj investiranja.....	29
2.3. Metode i postupci analize financijskog izvještavanja	30
2.3.1. Horizontalna analiza.....	30
2.3.2. Vertikalna analiza.....	31
2.4. Zbrojni financijski pokazatelji poslovanja	32
2.4.1. Altmanov sustav pokazatelja: Zeta- score.....	32
2.4.2. Bex indeks	35
3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA " PODRAVKA D.D". . .	38
3.1. Općenito o poduzeću "Podravka d.d."	38
3.2. Horizontalna analiza poduzeća "Podravka d.d."	40
3.2.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća "Podravka d.d."	40
3.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d".	48
3.3. Vertikalna analiza poduzeća "Podravka d.d."	55
3.3.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća "Podravka d.d."	54
3.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d."	56
3.4. Analiza poslovanja poduzeća "Podravka d.d." putem financijskih pokazatelja	59

3.4.1. Pokazatelj likvidnosti	59
3.4.2. Pokazatelj zaduženosti.....	61
3.4.3. Pokazatelj aktivnosti.....	62
3.4.4. Pokazatelj ekonomičnosti.....	64
3.4.5. Pokazatelj profitabilnosti.....	65
3.4.6. Pokazatelj investiranja.....	66
3.5. Analiza poslovanja poduzeća "Podravka d.d." putem zbrojnih financijskih pokazatelja	67
3.5.1. Altmanov sustav pokazatelja: Zeta- score	67
3.5.2. Bex indeks	68
4. USPOREDBA PODUZEĆA PODRAVKA D.D. S IZABRANIM KONKURENTIMA	70
4.1. Izabrani konkurenti	70
4.1.1. Poduzeće "Kraš d.d."	70
4.1.2. Poduzeće "Zvečevo d.d."	71
4.1.3. Poduzeće "Koka d.d."	72
4.1.4. Poduzeće "Koestlin d.d."	73
4.2. Usporedna analiza poduzeća "Podravka d.d."s izabranim konkurentima.....	75
4.2.1. Usporedba poduzeća putem pokazatelja poslovanja	75
5. ZAKLJUČAK	82
LITERATURA	85
POPIS TABLICA.....	88

POPIS GRAFIKONA.....	90
POPIS SLIKA	92
SAŽETAK	93
SUMMARY	93

1.UVOD

U centru pozornosti istraživanja ovog diplomskog rada je analiza financijskih izvještaja poslovanja poduzeća "Podravka d.d.". Svrha analiziranja poslovanja ovog poduzeća je njegova uloga na hrvatskom i regionalnom tržištu. Prije svega bitno je naglasiti značajnu ulogu koju prehrambena industrija ima posebice u razdobljima bilo koje ekonomske krize, prirodne katastrofe i drugih ekonomskih poremećaja koja osigurava zemlji neovisnost o inozemnim resursima. Nadalje, bitno je istaknuti važnost prehrambene industrije s nacionalnog aspekta budući da pruža sigurnost i stabilnost zemlje zapošljavanjem velikog broja stanovništva. Trenutno, kao sve industrije pa tako i prehrambena trpi velike posljedice korona krize koje se očituju u padu zaposlenosti, smanjenoj proizvodnji i nedostatku mogućnosti ulaganja u istraživanje i razvoj što sve u konačnici dovodi u pitanje konkurentnosti jer trenutna situacija prije svega nameće pitanje opstanka na tržištu, a ne konkurencije.

Kompanija "Podravka d.d." djeluje u više od 70 emitivnih tržišta i 5 kontinenata te je jedna od najvećih u jugoistočnoj, srednjoj i istočnoj Europi. Svoje poslovanje započela je davne 1943. godine osnivanjem braće Wolf u Koprivnici. Tijekom godina susrela se s brojnim restrukturiranjima i promjenama vlasnika, a do danas je uspjela očuvati svoj identitet i tradiciju prehrambenih proizvoda i kulinarstva. Proces privatizacije kompanije započet je 1993. godine te je pretvorena u dioničko društvo, a prodaja dionica je započeta 1998. godine. Nadalje, kompanija "Podravka d.d." od 2000. godine započinje razdoblje otvaranja novih proizvodnih pogona u Koprivnici i Poljskoj. Također, kompanija u poslovanju primjenjuje i koncept preuzimanja partnerskih saveza s poduzećima "Nestle", "Heinzom" i "Unileverom". Zbog preinake i usavršavanja svojih proizvoda kompanija surađuje s Institutom Ruđer Bošković, a u konačnici kompanija "Podravka d.d" sudjeluje u promicanju razvoja udruga i financiranju sportskih i kulturnih manifestacija. Danas kompanija broji više od 6800 zaposlenika što zasigurno predstavlja zalag u budućnosti.

Kako bi utvrdili uspješnost poslovanja poduzeća "Podravka d.d." potrebno je analizirati financijska izvješća putem kvantitativnih financijskih pokazatelja i usporediti ih s izabranim konkurentima. Analiziranje kompanije "Podravka d.d". provest će se za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

1.1. Problem istraživanja

Analiza financijskih izvještaja (eng. Analysis of financial statements) može se opisati kao proces primjene različitih statističkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.¹

Analiza financijskih izvještaja ima zadatak da prepozna pozitivne i negativne osobine s kojima se kompanija susreće te da pruži relevantne informacije menadžerima poduzeća za donošenje važnih strateških poslovnih odluka. Poznavanje najvažnijih temeljnih financijskih izvještaja bilance i računa dobiti i gubitka je temelj uspješnog poslovanja jer u protivnom se ne bi moglo saznati u kakvoj se trenutnoj poziciji nalazi kompanija.

Prema Zakonu o računovodstvu u Republici Hrvatskoj poznajemo 6 temeljnih financijskih izvještaja:²

- Bilanca
- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
- Izvještaj o novčanom toku
- Izvještaj o promjeni vlastitog kapitala
- Bilješke uz financijske izvještaje

Kvantitativni financijski pokazatelji uspješnosti poduzeća su:

- Pokazatelji likvidnosti-mjere sposobnost poduzeća za podmirenje kratkoročnih obveza
- Pokazatelji zaduženosti-mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava
- Pokazatelji aktivnosti- mjere koliko efikasno upotrebljavaju resursi
- Pokazatelji ekonomičnosti-mjere koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda
- Pokazatelji profitabilnosti-mjere povrat od uloženog kapitala
- Pokazatelji investiranja- mjere uspješnost ulaganja u dionice

---

¹Žager, L., Žager, K., Mamić Sačer, S., Sever Mališ, S., Ježovita, A. (2017.): Analiza financijskih izvještaja, načela – postupci – slučajevi, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 32.

²Narodne novine. (2016.) : Zakon o računovodstvu , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120.

Problemsko istraživanje diplomskog rada je statistička analiza financijskih izvještaja kompanije "Podravka d.d." i usporedba s njezinim izabranim konkurentima. Proces statističke analize financijskih izvještaja provodi se putem metoda, klasifikacija i analitičkih postupaka za potrebnu interpretaciju te donošenje relevantnih poslovnih odluka poduzeća.

1.2. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja u diplomskom radu je statistička analiza financijskih izvještaja i uspješnost poslovanja kompanije "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine te njezina usporedba u odnosu na izabrane konkurente iz prehrambene industrije kao što su "Kraš d.d.", "Koestlin d.d.", "Zvečevo d.d.", "Koka d.d."

U empirijskom dijelu istraživanja korit će se metode i postupci financijskog izvještavanja odnosno horizontalna i vertikalna analiza, pokazatelji uspješnosti poslovanja te zbrojni pokazatelji poslovanja Z-score i Bex indeks. Sve promjene će se izračunavati pomoću bilance i računa dobiti i gubitka iz objavljenih podataka. Na osnovu izračunatih pokazatelja postavljene hipoteze će se prihvatiti ili odbaciti.

1.3. Cilj istraživanja

Svrha i cilj diplomskog rada je analizirati trenutno poslovanje kompanije "Podravka d.d." na temelju kvantitativnih financijskih instrumenata i postupaka statističke analize financijskih izvještaja kako bi se ocijenio financijski položaj i ocijenila dosadašnja uspješnost poslovanja tvrtke u odnosu na prethodno navedene konkurente na temelju postavljenih hipoteza.

Najvažniji ciljevi koji se žele postići u ovom diplomskom radu su:

- Analiziranje uspješnosti poslovanja poduzeća "Podravka d.d." u odnosu na izabrane konkurente.
- Izračun horizontalne i vertikalne analize za kompaniju "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

- Izračun i interpretacija financijskih pokazatelja poslovanja "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.
- Usporedna analiza financijskih pokazatelja kompanije "Podravka d.d." u odnosu na izabrane konkurente.
- Izračun i interpretacija odabranih financijskih pokazatelja za poduzeće "Podravka d.d." te usporedba s izabranim konkurentima
- Ispitati potvrđuju li se ili se odbacuju postavljene hipoteze te naposljetku i donošenje zaključka na temelju provedene statističke analize.

1.4. Istraživačke hipoteze

Hipoteza predstavlja inicijalnu pretpostavku koja se javlja na početku istraživačkog procesa, a koja je kroz istraživanje podložna provjeri. Prilikom postavljanja hipoteze nastoji se postaviti dobru ili adekvatnu hipotezu s obzirom na sam predmet istraživanja te koja je provjerljiva i razumljiva te potkrijepljena određenim teorijsko-praktičnim postupkom istraživanja. U istraživačkom procesu hipoteze se prihvaćaju ili odbacuju, a sve na osnovu primjene različitih metoda (analize, sinteze i modeliranja). Potrebno je razlikovati statističku i znanstvenu hipotezu. Statistička hipoteza predstavlja jednoznačnu elementarnu tvrdnju koja proizlazi iz testiranja, dok znanstvene hipoteze primjenjuju kvalitativne okvire za naslućivanje, nagađanje koje se nalaze u osnovi motivacije samog istraživača koji kreće u provjeru.

U ovom diplomskom radu koristit će se sljedeće hipoteze:

H1: Kompanija "Podravka d.d." prema odabranim financijskim pokazateljima poslovanja posluje uspješno u promatranom razdoblju.

Kako bi potkrijepili hipotezu za poduzeće "Podravka d.d." potrebno je izračunati financijske pokazatelje uspješnosti poslovanja na osnovu bilance i računa dobiti i gubitka kompanije. Naposljetku izvući zaključke o tome jesu li dobiveni parametri u skladu s kriterijima.

H2: Kompanija "Podravka d.d." ostvaruje kontinuirani napredak u svom poslovanju.

Za provedbu ove hipoteze ukazuje se imaju li financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja progresivan trend rasta. Hipoteza će se testirati statističkom i grafičkom analizom.

H3: Kompanija "Podravka d.d." predstavlja jednog od najuspješnijeg proizvođača prehrambenih proizvoda na području Republike Hrvatske.

Za provedbu ove hipoteze izračunava se odgovarajući financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja kroz razdoblje od 2015. do 2019. godine usporedno s pokazateljima konkurenta.

1.5. Metode istraživanja

Prilikom statističke analize financijskih izvještaja kompanije "Podravka d.d." primijenit će se metode istraživanja:

- metoda deskripcije
- metoda sinteze
- metoda analize
- metoda dedukcije
- metoda indukcije
- matematička metoda
- metoda komparacije
- statističke metode

Metoda deskripcije- znanstvena metoda koja opisuje predmete ili pojave koje mogu nastati u financijskom izvještavanju koje su predmetom promatranja.

Metoda sinteze- znanstvena metoda koja preko jednostavnijih formi ili pojava dolazi do složenijih. Ujedno metoda sve jedinstvene elemente sklapa u jednu složnu cjelinu.

Metoda analize- predstavlja postupak znanstvenog istraživanja koja jednu cjelinu raščlanjuje na njene jednostavnije sastavne elemente ili dijelove.

Metoda dedukcije- znanstvena metoda istraživanja koja se odnosi na posebne odluke zaključivanja. U diplomskom radu primjenjuje se za donošenje zaključka vezano uz analiziranje pokazatelja uspješnosti poslovanja odabranog poduzeća.

Metoda indukcije- znanstvena metoda u kojoj se na osnovu pojedinačnih stavki dolazi do općih zaključaka.

Matematička metoda- primjenjuje se izračun horizontalne i vertikalne analize, ali i ujedno zbrojne pokazatelje poslovanja poduzeća Z score i Bex indeks.

Komparativna metoda- uspoređuje poslovanje kompanije "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine u odnosu na izabrane konkurente unutar istog razdoblja.

Statistička metoda- analizirati će se pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i donijeti primjerene statističke interpretacije analize u odnosu na izabrane konkurente.

1.6. Doprinos istraživanja

Komparativna analiza financijskih izvještaja kompanije "Podravka d.d." omogućuje detaljnu usporedbu tvrtke u odnosu na konkurente što može biti vrlo dobra smjernica tvrtki kako bi uočila vlastite moguće nedostatke (s obzirom na druge tvrtke s kojima se uspoređuje) te kako bi adekvatno intervenirala u smislu poboljšanja odnosno provedbe određenih postupaka koji su karakteristični za uspješnije tvrtke u specifičnom segmentu. Dakle, usporedba s konkurentima bi zapravo omogućila tvrtki "Podravka d.d." da u konkurentima uvidi potencijal za vlastiti rast i razvoj te da uoči u kakvom se trenutno stanju nalazi kompanija te u kojem smjeru treba ići kako bi nastojala zadržati uspješnost u svojoj industriji.

Nadalje, istraživanje pridonosi i menadžmentu tvrtke koji se koristi analizom financijskih izvještaja za interne potrebe u svrhu donošenja poslovnih odluka. Također, važnu ulogu u procesu donošenja odluke imaju i financijski analitičari koji daju konstruktivne prijedloge menadžmentu glede investiranja u vrijednosnice. U konačnici menadžment kompanije je odgovoran za kontinuirano praćenje performansi kompanije te uspostavljanje odnosa s internim dionicima kompanije. Važnost statističke analize financijskih izvještaja pridonosi mogućnosti

ulaganja novih investitora, izdavanje novih vrijednosnica, većoj kreditnoj sposobnosti i u konačnici boljoj reputaciji koja pridonosi uspješnijoj suradnji s dobavljačima i partnerima.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad sastojat će se od 5 poglavlja.

Prvo poglavlje predstavlja uvod u diplomski rad u kojem su predstavljeni predmeti i problemi istraživanja te ciljevi i metode rada. Nadalje postavljene su istraživačke hipoteze koje će biti prihvaćene ili odbačene ovisno o daljnjem tijeku istraživanja.

U drugom poglavlju objasnit će se vrste temeljnih financijskih izvještaja pojedinačno. Između ostalog, bit će prikazani financijski pokazatelji poslovanja i zbrojni pokazatelji poslovanja kroz teorijski dio. Nadalje, u diplomskom radu pojmovno pojašnjene metode će biti horizontalna i vertikalna analiza.

Treće poglavlje obuhvaćat će analizu financijskih izvještaja kompanije "Podravka d.d." u kojem će se preko bilance i računa dobiti i gubitka izračunavati horizontalna i vertikalna analiza te primijeniti odabrane financijske pokazatelje. Na temelju utvrđenih parametara će se prihvatiti li odbaciti postavljena hipoteza.

U četvrtom poglavlju ukratko će se objasniti poslovanje te izračunati pokazatelji uspješnosti poslovanja konkurenata kroz promatrano razdoblje. Na osnovu izračuna kompanija "Podravka d.d." će se uspoređivati s izabranim konkurentima. Također, bit će prikazani statistički linijski grafikoni zbog jasnijeg prikaza provedene analize.

Posljednje, peto poglavlje sastojat će se od zaključka, kao i popisa slika, tablica, sažetka i u konačnici literature koja će se koristiti u diplomskom radu.

2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

2.1. Temeljni financijski izvještaji

2.1.1. Bilanca

Bilanca (izvještaj o financijskom položaju) je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza gospodarskog subjekta na određeni datum, najčešće datum završetka fiskalne godine.³ Bilanca predstavlja osnovnu podlogu za analiziranje financijskog položaja, utvrđivanje slabosti i nedostataka te u konačnici predviđanje budućeg poslovanja poduzeća. Nadalje, bilanca omogućava odgovor na pitanja poput kakva je likvidnost poduzeća, kakva je zaduženost, kakva je snaga poduzeća, u kojem omjeru se financira iz vlastitih i iz tuđih izvora te u konačnici kakav je položaj poduzeća u odnosu na prethodno razdoblje. U konačnici, bilanca se sastoji od aktive i pasive (obveza i kapitala), a osnovno pravilo je bilančna ravnoteža pri čemu je aktiva jednaka pasivi.

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

$$\text{IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{VLASTITI KAPITAL}$$

$$\text{KAPITAL} = \text{IMOVINA} - \text{OBVEZE}$$

Imovina se sistematizira u dvije osnovne skupine od kojih su:⁴

- kratkotrajna imovina (tekuća ili obrtna imovina)
- dugotrajna imovina (stalna ili fiksna imovina)

Kratkotrajna imovina predstavlja onaj dio imovine od koje se očekuje unovčenje kraće od jedne godine, dok od dugotrajne imovine se očekuje da se pretvori u novac duže od jedne godine. Kratkotrajna imovina se sastoji od novca, potraživanja, financijske imovine i zaliha. Novac je sredstvo plaćanja koje se sastoji od gotovine, novca na žiro i tekućem računu, a financijska

---

³Vidučić, Lj. (2015.): Financijski menadžment, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str 425.

⁴Žager, L., Žager, K., Mamić Sačer, S., Sever Mališ, S., Ježovita, A. (2017.): Analiza financijskih izvještaja, načela – postupci – slučajevi, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str 96 str.

imovina uključuje dane kratkoročne zajmove, dane depozite te ostala kratkoročna ulaganja. Od potraživanja se očekuje naplata u roku od jedne godine, a obično su to potraživanja od kupaca, zaposlenih, potraživanja od države i slično. Nadalje, zalihe predstavljaju materijalni oblik kratkotrajne imovine poput zalihe materijala, sirovina i gotovih proizvoda.

Tablica 1. Prikaz skraćene bilance

AKTIVA	PASIVA
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL	A. KAPITAL I REZERVE
B. DUGOTRAJNA IMOVINA. I. Nematerijalna imovina II. Materijalna imovina III. Financijska imovina IV. Potraživanja	B. DUGOROČNA REZERVIRANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA I. Zalihe II. Potraživanja III. Financijska imovina IV. Novac	C. DUGOROČNE OBVEZE
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	D. KRATKOROČNE OBVEZE
E. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA
F. UKUPNA AKTIVA	F. UKUPNA PASIVA
G. IZVANBILANČNI ZAPISI	G. IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor: Izrada autora

Dugotrajna imovina prikazuje se kao bruto imovina umanjena za obračunatu kumulativnu amortizaciju.⁵ Ujedno, zadržava pojavni oblik tijekom cijelog vijeka upotrebe. Dugotrajna imovina se dijeli na materijalnu, nematerijalnu, financijsku i potraživanja. Dugotrajna materijalna imovina predstavlja imovinu u fizičkom obliku (zgrade, ceste, zemljišta). Nadalje, nematerijalna imovina predstavlja vrstu imovine koja nema opipljiv oblik od kojih su neke patenti, licence, franšize i sl. Financijska imovina predstavlja oblik dugotrajne imovine, a javlja

⁵Vidučić, Lj. (2015.): Financijski menadžment, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str 426.

se prilikom ulaganja novca u vrijednosne papire (dionice i obveznice) te davanjem kredita. Posljednji oblik dugotrajne imovne su potraživanja kojima je u većini slučajeva rok dospijeca duži od godinu dana. Također, mogu biti potraživanja od kupaca te ostala dugoročna potraživanja.

Pasiva bilance se sastoji od vlastitih i tuđih izvora financiranja. Vlastiti izvor financiranja je kapital kojeg su osigurali vlasnici, a uključuje: prioritetne dionice, obične dionice, dodatno uplaćeni kapital, rezerve, zadržani dobitak i dobitak/ gubitak tekuće godine.⁶ Također, tuđi izvor financiranja su obveze koje se dijele kratkoročne i dugoročne.

2.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom razdoblju.⁷ On nam daje odgovor na pitanje jeli poduzeće ostvarilo svoj financijski cilj, odnosno profitabilnost. RDG se priprema prije svih ostalih financijskih izvještaja jer se neto dobit/gubitak moraju izračunati i prenijeti na izvještaj o promjeni kapitala prije izrade ostalih financijskih izvještaja.⁸ Osnovna razlika između računa dobiti i bilance jest u tome što bilanca prikazuje stanje imovine i izvora imovine na određeni dan, dok račun dobiti i gubitka prikazuje financijski rezultat u određenom vremenskom razdoblju.⁹ Prema svojoj namjeni račun dobiti i gubitka koriste unutarnji i vanjski dionici pri čemu je kod unutarnjih dionika važno istaknuti članove uprave i nadzornog odbora koji su bitni za donošenje relevantnih poslovnih odluka, a od vanjskih dionika se ističu investitori i kreditori. Glavna svrha računa dobiti i gubitka je pružanje informacija o profitabilnosti krajnjim korisnicima društva.

PRIHODI – RASHODI= FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

PRIHOD > RASHODI= DOBIT

PRIHODI < RASHODI= GUBITAK

---

⁶Vidučić, Lj., (2015.): Financijski menadžment, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str 426.

⁷Vidučić, Lj., (2015.): Financijski menadžment, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str 427.

⁸Alphacapitalis. (2021.): Račun dobiti i gubitka, (internet), raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/racun-dobiti-i-gubitka>

⁹Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 69.

Tablica 2. Prikaz skraćenog računa dobiti i gubitka

Oznaka	Naziv promjene
A	POSLOVNI PRIHODI I. Prihodi od prodaje II. Ostali poslovni prihodi
B.	POSLOVNI RASHODI I. Rashodi od prodaje II. Rashodi od poslovanja III. Ostali poslovni rashodi
C.	DOBIT/ GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
D.	FINANCIJSKI PRIHODI
E.	FINANCIJSKI RASHODI
F.	DOBIT/ GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
G.	UKUPNI PRIHODI
H.	UKUPNI RASHODI
I.	BRUTO DOBIT
J.	POREZ NA DOBIT
K.	NETO DOBIT

Izvor: Izrada autora

Prihodi su vrijednosti prodanih dobara i usluga koji su iskazani kroz obračunsko razdoblje.

¹⁰Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza i to onog dijela koji će utjecati na povećanje dobiti odnosno kapitala.¹¹

Prema učestalosti pojavljivanja, prihodi se dijele na redovne i izvanredne prihode. ¹²Redovni prihodi pritom uključuju poslovne i financijske prihode.

¹⁰. Ekonomski fakultet Osijek. (2021.): Račun dobiti i gubitka, (internet), raspoloživo na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickogpothvata/wpcontent/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf

¹¹Žager, L., Žager, K., Mamić Sačer, S., Sever Mališ, S., Ježovita, A. (2017.): Analiza financijskih izvještaja, načela – postupci – slučajevi, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str 112 str.

¹²Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 70-71 str

Redovni prihodi

a.) Poslovni prihodi koji nastaju obavljanjem glavne djelatnosti kao što su:

- prihodi od prodaje proizvoda i usluga
- prihodi od prodaje robe
- prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja
- prihodi od kompenzacija i subvencija

b.) Financijski prihodi:

- prihodi od dividendi
- prihodi udjela u dobiti
- prihodi od kamata
- prihodi od tečajnih razlika
- dobici od prodaje dionica i poslovnih udjela

Izvanredni prihodi su:

- prihodi od prodaje dugotrajne imovine, sirovina i materijala rezervnih dijelova i sitnog inventara
- viškovi
- prihodi od naplaćenih prethodno otpisanih potraživanja

Rashodi predstavljaju troškove sadržane u prodanim proizvodima ili uslugama, a uključuju plaće zaposlenika, amortizaciju, kamate i sl. Rashode se često naziva i troškovima poslovanja jer dovode do smanjivanja kapitala.

Rashodi mogu biti redovni (poslovni i financijski) te izvanredni.

Redovni rashodi

a.) Poslovni rashodi nastaju kao posljedica obavljanja glavnih djelatnosti poput:

- troškova poslovanja u razdoblju (sirovine, materijali, rezervni dijelovi, energija, usluge prijevoza, premije, porezi, amortizacija i sl.)
- troškova nabave prodane robe

b.) Financijski rashodi nastaju kao posljedica korištenja tuđeg novca kao:

- negativne tečajne razlike
- kamata na kredite
- vrijednosnih usklađenja financijske imovine
- gubitaka od prodaje dionica

Izvanredni rashodi

- manjkovi
- vrijednosna usklađenja
- ispravak potraživanja od kupaca

2.1.3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje prihode, rashode i financijski rezultat u određenom razdoblju i učinkovitost poslovanja društva.¹³ Nadalje, sveobuhvatna dobit dijeli se na dobit ili gubitak i ostalu sveobuhvatnu dobit kao rezultat aktivnost menadžmenta. Prema MRS 1 izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti dužni su sastavljati veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti uključuje sljedeće stavke:

- dobit ili gubitak razdoblja
- ostalu sveobuhvatnu dobit ili gubitak prije poreza
- porez na ostalu sveobuhvatnu dobit razdoblja
- neto ostalu sveobuhvatnu dobit ili gubitak razdoblja
- sveobuhvatnu dobit ili gubitak razdoblja

---

¹³Alpha capitalis. (2021.): Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, (internet), raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti>

Ostala sveobuhvatna dobit sastoji se od: ¹⁴

- tečajne razlike preračuna inozemnog poslovanja
- promjene revalorizacijske rezerve dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
- dobitak ili gubitak osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine
- dobitak ili gubitak osnove učinkovitosti zaštite novčanih tokova
- ostale nevlasničke promjene kapitala
- porez na ostalu sveobuhvatnu dobit

2.1.4. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku je temeljni financijski izvještaj koji je proizašao iz potrebe menadžmenta, a pokazuje izvore pribavljanja i način upotrebe novca.¹⁵ Za razliku od bilance i računa dobiti i gubitka koji se temelje na obračunskoj osnovi, izvještaj o novčanom toku temelji se na novcu i novčanim ekvivalentima. Izvještaj o novčanom toku definiran je MRS 7. Novčani ekvivalenti ¹⁶predstavljaju likvidna lako unovčiva kratkoročna ulaganja koja nisu pod utjecajem značajnog rizika promjena vrijednosti s rokom dospijeca od 3 mjeseca. Pod novcem se ubraja gotovina u blagajni, novac na žiro računu i drugim bankovnim računima. Primarna svrha novčanog toka jest da osigura informacije korisnicima financijskih izvješća o novčanim primitcima te izdatcima. Ujedno, razlika između novčanih primitaka i izdataka predstavlja novčani tok.

Koristi izvještaja o novčanom toku su:

- sposobnost poduzeća da ostvari budući pozitivni novčani tok
- sposobnost poduzeća da ispuní sve obveze prema vjerovnicima i plaćanja dividendama
- mogućnost usporedbe sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova sa različitim društvima
- mogućnost eliminiranja različitih računovodstvenih postupaka pri istim transakcijama

---

¹⁴Pretnar Abičić, S. (2020.): Računovodstvo i financije, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, br 1, str 56-58 str.

¹⁵Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 81.

¹⁶Perica I. (2017): Vježbe br 7. Izvještaj o novčanom toku, nastavni materijali iz predmeta Analiza financijskih izvještavanja, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, ak. god. 2017/2018.

Izveštaj o novčanim tokovima sastoji se od:

Poslovnih aktivnosti- glavne aktivnosti poduzeća koje generiraju prihode (pružanjem usluga, prodaja, proizvodnja dobara), ali ujedno imaju značajan utjecaj na profitabilnost poduzeća

Investicijskih aktivnosti- vrste aktivnosti koje su vezane uz fluktuacije dugotrajne imovine. Dugotrajnu imovinu čine četiri osnovne podskupine, a to su: materijalna imovina, nematerijalna imovina, financijska imovina i potraživanja.

Financijske aktivnosti-uključuju primitke i izdatke vezane uz financiranje poslovanja i obuhvaćaju promjene vezane uz visinu i strukturu kapitala i dugoročnih obveza.

Izveštaj o novčanim tokovima može se prikazati sljedećim metodama:¹⁷

Direktna metoda-prikazuje ukupne primitke i izdatke novca po osnovnim aktivnostima (poslovnim, investicijskim i financijskim). Nadalje, ovakva vrsta metode je jednostavna i razumljiva te korisnicima transparentno objavljuje sve primitke i izdatke po vrsti aktivnosti.

Indirektna metoda- izračunava se na temelju bilance i računa dobiti i gubitka. Na osnovu navedene metode dobit ili gubitak usklađuje se sa:

- a) nenovčanim stavkama (npr. amortizacija, rezerviranja, odgođeni porezi, pozitivne tečajne razlike, neraspodijeljeni dobiti i manjinski interesi)
- b) promjenama radnog kapitala (povećanje/smanjenje zaliha, potraživanja i obveza)
- c) svih drugih stavki čiji su novčani učinci investicijski i financijski novčani tokovi.

---

¹⁷Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 85

Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku- indirektna metoda

Izvještaj o novčanom toku za razdoblje od 01.01 do 31.12	
A.	POSLOVNE AKTIVNOSTI
	1. Dobit prije poreza
	2. Amortizacija
	3. Povećanje kratkoročnih obveza
	4. Smanjenje kratkotrajnih potraživanja
	5. Smanjenje zaliha
	6. Ostalo povećanje novčanog toka
I.	Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti
	1. Smanjenje kratkoročnih obveza
	2. Povećanje kratkotrajnih potraživanja
	3. Povećanje zaliha
	4. Ostalo smanjenje novčanog toka
II.	Ukupno smanjenje novčanog toka od poslovnih aktivnosti
	3. Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti
B.	INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
	1. Primici investicijskih aktivnosti
	2. Izdaci investicijskih aktivnosti
	3. Novčani tok iz investicijskih aktivnosti
C.	FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
	1. Primici iz financijskih aktivnosti
	2. Izdaci iz financijskih aktivnosti
	3. Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti
D.	UKUPNI NOVČANI TOK (A+B+C)
E.	Novac na početku razdoblja
F.	Novac na kraju razdoblja

Izvor: Izrada autora

2.1.5. Izvještaj o promjenama vlastitog kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala sastavni je dio temeljnih financijskih izvještaja te prikazuje sve promjene koje su se odvijale na glavnici, a dogodile su se između početka i kraja izvještajnog razdoblja bilance. Nadalje, kapital poduzeća sastoji se od uloženog i zarađenog kapitala, a sukladno bilančnoj shemi ukupni kapital se raščlanjuje na šest podpozicija od kojih su:¹⁸

I. UPISANI KAPITAL

II. PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE

III. REVALORIZACIJSKE REZERVE

IV. REZERVE

- a) zakonske rezerve
- b) rezerve za vlastite dionice
- c) statutarne rezerve
- d) ostale rezerve

V. ZADRŽANA DOBIT

VI. DOBIT ILI GUBITAK

Izvještaj o promjenama vlastite glavnice sadrži sve promjene koje su se odvijale na računima vlastitog kapitala i dividendama koje se preuzimaju na dan obračunskog razdoblja.¹⁹ Ujedno je cilj prikazati promjene koje su vezane uz kapital, a proizlaze iz zadržane dobiti. Ukupna zadržana dobit poduzeća se uvećava pribrajanjem neto dobiti tekuće godine, a umanjuje se isplaćenim dividendama tekućeg razdoblja.

2.1.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o novčanim tokovima i izvještaju o promjenama kapitala sukladno odredbama odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja.²⁰ One sadržavaju sve računovodstvene politike koje su važne za

---

¹⁸Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 87

¹⁹Vidučić, Lj. (2015.): Financijski menadžment, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str 434

²⁰Narodne novine (2016.): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d Zagreb, br. 95.

sastavljanje financijskih izvještaja. Računovodstvene politike predstavljaju skup načela i pravila koja se odnose prije sastavljanja financijskih izvještaja, a one određuju izgled financijskih izvještaja.²¹ Također, bilješke sadrže sve poprate informacije, a koje nisu u financijskim izvještajima od kojih su: podaci o zajmovima, uvjetima leasinga i emisijama dionica. U praksi se prilikom sastavljanja bilješkama pridaje velika pozornost. Bilješke moraju biti opisane, broičano izražene, kombinirane te dodatno grafički i tabelarno prikazane.

Bilješke bi uz financijske izvještaje trebale sadržavati sljedeće podatke: naziv obveznika, RKP broj, matični broj, OIB, pošta i mjesto, adresu sjedišta, razina, razdjel, šifru djelatnosti, šifru županije/grada i oznaku razdoblja.²²

2.2. Financijski pokazatelji poslovanja

2.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost tvrtke da podmiri dospelje kratkoročne obveze svojom imovinom, a pokazatelji se izračunavaju na temelju informacija iz bilance. Zainteresirani akteri za procjenu sposobnosti tvrtke su dobavljači i vjerovnici. Tablica 4. pokazuje pokazatelje likvidnosti.

Tablica 4. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac+ potraživanja	kratkoročne obveze
koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 248.

²¹Ramljak, B (2008.): Upotrebljivost bilješki uz financijske izvještaje, Ekonomski fakultet u Splitu, Split.

²²Nikić, J. (2020.): Riznica, časopis za računovodstvo i reviziju, financije u i pravo u sustavu proračuna i neprofitnom sektoru, Bilješke uz financijske izvještaje, Zagreb, br 1, str 56.

Koeficijent trenutne likvidnosti- ukazuje jeli poduzeće spremno podmiriti svoje kratkoročne obveze novcem koje poduzetniku stoji na raspolaganju. U pravilu, navedeni pokazatelj trebao bi biti 2 ili veći od 2 što predstavlja dvostruko povećanje kratkotrajne imovine nad kratkoročnim obvezama.²³

Koeficijent ubrzane likvidnosti –pokazuje jeli poduzeće spremno za podmirenje kratkoročnih obveza s novcem i potraživanjima kojem poduzetniku stoje na raspolaganju. Pokazatelj bi trebao iznositi 1 ili više premda ima izuzetaka ovisno o industriji.²⁴ Stoga, poduzeće kako bi održalo likvidnost mora sadržavati barem jednak iznos unovčive imovine i kratkoročnih obveza.

Koeficijent tekuće likvidnosti- pokazuje jeli poduzeće spremno podmiriti svoje kratkoročne obveze s kratkotrajnom imovinom koja poduzetniku stoji na raspolaganju. Ukoliko poduzeće želi održati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravodobnog plaćanja obveza, tada na raspolaganju mora imati u pravilu, minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nad kratkoročnim obvezama.²⁵

Koeficijent financijske stabilnosti- pokazuje u kojem omjeru se dugotrajna imovina poduzeća financira iz dugoročnih izvora. Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1 jer poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora tj. radnog kapitala.²⁶ Ukoliko je pokazatelj veći od 1 javlja se manjak radnog kapitala što znači da se dio dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora.

2.2.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti mjere zaduženost poduzeća te pokazuju koliko je poduzeće financiralo imovine iz vlastitih izvora (glavnice) i tuđih izvora (obveza). Pokazatelji se računaju na temelju bilance i računa dobiti i gubitka. Tablica 5. prikazuje pokazatelje zaduženosti.

---

²³Žager, L., Žager, K. (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 177.

²⁴Vidučić, Lj., (2015.): Financijski menadžment, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str 443.

²⁵Žager, L., Žager, K. (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 177.

²⁶Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, Tisak, Split, str. 136.

Tablica 5. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
koeficijent financiranja	ukupne obveze	glavnica
pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata	kamate
faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + amortizacija
stupanja pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
stupanj pokrića II	glavnica+ dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 251

Koeficijent zaduženost- pokazuje koliko se ukupne imovine poduzeća financiralo iz tuđih izvora (kratkoročnih i dugoročnih). Ukupna imovina poduzeća mora biti dvostruko veća od obveza da bi se smatralo da poduzeće nije prezaduženo. Ukoliko je poduzeće prezaduženo veća je vjerojatnost zapadanja u financijske poteškoće.

Koeficijent vlastitog financiranja- pokazuje koliko se ukupne imovine poduzeća financiralo iz vlastitih izvora (glavnice). Nadalje, pokazatelj mora biti veći od 50% jer ukoliko nije ne bi bio zadovoljavajući, a pritom treba voditi računa da zbroj koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja mora biti 100%.²⁷

Koeficijent financiranja- predstavlja omjer između dugoročnih i kratkoročnih obveza u odnosu na vlastiti izvor financiranja. Ono što je važno istaknuti jest da svi pokazatelji ukazuju na statističku zaduženost te pokazatelj mora biti blizu 0,5 ili 50%.²⁸

Pokriće troškova kamata- izračunava se na temelju računa dobiti i gubitka te pokazuje odnos između dobitka poslovanja (EBIT dobitak prije poreza uvećan za troškove kamata) i troškova kamata. U pravilu ako je pokriće kamata manje, zaduženost poduzeća je veća i obratno.

²⁷Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, Tisak, Split, str. 140-141str.

²⁸Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, Tisak, Split, str. 142 str.

Faktor zaduženosti- pokazuje koliko je godina potrebno da se podmire ukupne obveze iz zadržane dobiti uvećane za amortizaciju. Kao okvirna mjera se najčešće uzima 5 godina, a ukoliko je poduzeću potrebno iznad 5 godina za podmirenje obveza tada je ono prekomjerno zaduženo.²⁹

Stupanj pokrića I i II- izračunava se na temelju računa dobiti i gubitka. Nadalje, važno je istaknuti da se razmatra i pokriće dugotrajne imovine te da zbog održanja likvidnosti vrijednost pokazatelja mora biti veća od 1.³⁰

2.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti mjere razinu angažiranosti imovine i stupanj njenog iskorištavanja. Nadalje, pokazuju koliko prihoda ostvari poduzeće ulogom jedne jedinice imovine. Pokazatelji aktivnosti povezani su s pokazateljima likvidnosti i profitabilnosti te upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Tablica 6. prikazuje pokazatelje aktivnosti.

Tablica 6. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent obrtaja ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
koeficijent obrtaja potraživanja	prihod od prodaje	potraživanja
trajanje naplate potraživanja u danima	365 dana	koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 252

Koeficijent obrtaja ukupne imovine-pokazuje koliko se prihoda ostvari ulogom jedne jedinice imovine. Nužno je da pokazatelj obrtaja ukupne imovine bude što veći.

²⁹Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, Tisak, Split, str. 145 str.

³⁰Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 251.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine- pokazuje koliko se prihoda ostvari ulogom jedne jedinice kratkotrajne imovine poduzeća. Nužno je da navedeni pokazatelj bude što veći.

Koeficijent obrtaja potraživanja- pokazuje koliko se prihoda od prodaje ostvari ulogom jedne jedinice potraživanja. Na temelju koeficijenta obrtaja potraživanja izračunava se trajanje naplate potraživanja u danima.

Koeficijent naplate potraživanja u danima- pokazuje koliko je dana potrebno za naplatu potraživanja. Poželjno je da broj dana za naplatu potraživanja bude što manji.

2.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju računa dobiti i gubitka te pokazuju odnose između prihoda i rashoda. Tablica 7. prikazuje pokazatelje ekonomičnosti.

Tablica 7. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
ekonomičnost poslovanja	prihodi od prodaje	rashodi od prodaje
ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 252.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja- pokazuje koliko se prihoda ostvari na uloženu jedinicu rashoda. Važno je da pokazatelj ekonomičnosti poslovanja bude veći od 1.

Ekonomičnost poslovanja-pokazuje koliko se prihoda od prodaje ostvari na uloženu jedinicu rashoda od prodaje. Važno je da pokazatelj ekonomičnosti poslovanja bude veći od 1.

Ekonomičnost financiranja- pokazuje koliko se financijskih prihoda ostvari na uloženu jedinicu financijskih rashoda.

Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti- pokazuje koliko se ostvari izvanrednih prihoda na uloženu jedinicu izvanrednih rashoda, a pritom je važno da pokazatelj bude što veći.

2.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade tvrtke, odnosno pokazuju ukupni efekt likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita.³¹ Tablica 8. prikazuje pokazatelje profitabilnosti.

Tablica 8. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
neto marža profita	neto dobit+ kamate	ukupni prihod
bruto marža profita	dobit prije poreza+kamate	ukupni prihod
neto rentabilnost imovine	neto dobit + kamate	ukupna imovina
bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza+ kamate	ukupna imovina
rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit	vlastiti kapital

Izvor:Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 253.

Neto marža profita – koriste je menadžeri radi procjene efikasnosti poslovanja, a izračunava se dijeljenjem neto dobitka uvećanog za kamate s prihodima od prodaje. Također, pokazuje kolika se stopa neto dobitka ostvaruje za dioničare na jednu kunu prihoda.³²

Bruto profitna marža- izračunava se dijeljenjem neto dobiti uvećanog za kamate s ukupnim prihodom. Ukoliko je pokazatelj bruto profitne marže visok, pretpostavka je da poduzeće želi s visokom maržom ostvariti visoki profit. Nizak pokazatelj pretpostavka je da poduzeće želi s visokom prodajom postići visoku maržu što posljedično dovodi do visokog obrtaja imovine i zaliha.

Povrat na ukupnu imovinu- izračunava se dijeljenjem neto dobiti umanjenom za prioritetne dividende s ukupnom imovinom. Važno je da pokazatelj povrata na imovinu bude što veći. Nizak pokazatelj daje za pretpostavku da poduzeće ima slabu prodaju i u konačnici nisku zaradu.

Povrat na vlastiti kapital- kao pokazatelj uspješnosti poslovanja tvrtke pokazuje koliko se neto dobiti ostvari na uloženu jednu jedinicu vlastitog kapitala.

³¹Vidučić, Lj. (2015.): Financijski menadžment, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str 450.

³²Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, Tisak, Split, str. 152 str.

2.2.6. Pokazatelji investiranja

Pokazateljima investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice tvrtke. Neovisno o podacima iz financijskih izvještaja za izračunavanje pokazatelja investiranja potrebni su podaci o dionicama, broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti. Tablica 9. prikazuje pokazatelje investiranja.

Tablica 9. Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
dobit po dionici (EPS)	neto dobit	broj dionica
dividenda po dionici (DPS)	dio neto dobiti za dividende	broj dionica
odnos isplate dividendi (DPR)	dividenda po dionici (DPS)	dobit po dionici (EPS)
odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	tržišna cijena dionice (PPS)	dobit po dionici (EPS)
ukupna rentabilnost dionice	dobit po dionici (EPS)	tržišna cijena dionice (PPS)
dividendna rentabilnost dionice	dividenda po dionici (DPS)	tržišna cijena dionice (PPS)

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 254.

Dobit po dionici (EPS)- pokazuje koliko se neto dobiti ostvari na jednu jedinicu uložene dionice.

Dividenda po dionici (DPS)- pokazuje koliko se neto dobiti dividende ostvari na jednu jedinicu uložene dionice. Nadalje, neto dobit za dividende je veća od neto dobiti dionica jer se dio dobiti zadržava.

Odnos isplate dividende (DPR)- predstavlja omjer dividende po dionici i dobiti po dionici. Ukoliko je vrijednost pokazatelja 1 ili približno 1, vrijedi da je cijela zadržana dobit isplaćena u dividende.

Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)- predstavlja omjer tržišne cijene dionice i zarade po dionici. Pokazatelj pokazuje koliko su investitori voljni platiti za jednu kunu zarade poduzeća. Odnos cijene i dobiti važan je za poduzeća koja posluju profitabilno i s vrlo dobrom perspektivom, a za tvrtke koje ostvaruju gubitak pokazatelj nema nekog značaja.

Ukupna rentabilnost dionice- predstavlja omjer dobiti po dionici i tržišne cijene dionice.

Dividendna rentabilnost dionice- predstavlja omjer dividende po dionici i tržišne cijene dionice.

2.3. Metode i postupci analize financijskog izvještavanja

2.3.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza financijskih izvještaja omogućava uspoređivanje podataka kroz duži vremenski horizont kako bi se otkrile tendencije i dinamične promjene pojedinih bilančnih pozicija. Ujedno je komparativni financijski izvještaj u kojem se koriste analitička sredstva i postupci za analizu. Predmet za izračunavanje horizontalne analize su bilančne pozicije i pozicije računa dobiti i gubitka.

Za izračunavanje promjena u pozicijama financijskih izvještaja i njihovo uspoređivanje može se uzeti neka bazna godina, a ostale godine se mogu uspoređivati s njom.³³ Naposljetku, slijedi izračun apsolutnog iznosa promjene vrijednosti svake pozicije te izračun postotne promjene svake pozicije po razdobljima.

Prilikom izračuna horizontalne analize dvije godine potreban je izračun apsolutne i relativne promjene.

Apsolutna promjena horizontalne analize izračunava se na sljedeći način:

Tekuća godina- Prethodna godina (1)

Relativna promjena horizontalne analize izračunava se na sljedeći način:

(Apsolutna promjena/ prethodna godina)*100(2)

Za tendenciju promjena veličina koriste se bazni indeksi i izračunavaju se na sljedeći način:

Bazni indeks za tekuću godinu= (iznos tekuće godine/ iznos bazne godine *100)(3)

---

³³Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.): Vertikalna i horizontalna analiza poslovanja tvrtke. Ekonomski Vijesnik, Zagreb, br.25, str. 158.

Problemi koji se mogu javiti prilikom provedbe horizontalne analize su politika bilanciranja, izrada financijskih izvještaja i inflacija.³⁴ Jedan od nedostataka koji se javlja prilikom izračuna baznog indeksa jest odabir godine u kojoj su vrijednosti najmanje što predstavlja nesrazmjer između ostalih godina kada su vrijednosti veće. Za točnije sagledavanje poslovanja poduzeća potrebno je definirati vremensko razdoblje (minimalno 5 godina).

2.3.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza uzima jednu konstantu iz pozicije financijskih izvještaja te se određuje postotni odnos svih preostalih varijabli u odnosu na uzetu konstantu. Ovakva vrsta analize se koristi za uspoređivanje financijskih podataka iz iste promatrane godine. Nadalje, vertikalna analiza se primjenjuje na bilanci i računu dobiti i gubitka, a odnosi se na određivanje % učešća pojedinih elemenata odnosno stavki iz aktive i pasive u ukupnoj vrijednosti aktive (pasive).³⁵

% udio = (vrijednost pojedine stavke aktive/ pasive) / (Ukupna vrijednost aktive/pasive) * 100

Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka predstavlja postotni udio pojedinog elementa iz stavke računa dobiti i gubitka u vrijednosti neto prodaje društava.

% udio = stavka RDG / Neto prodaja * 100

Korisna je pri uspoređivanjima s promatranim konkurentima u uvjetima inflacije te se u većini slučajeva prikazuje u relativnom udjelu, a ne u apsolutnom iznosu.

---

³⁴Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.): Vertikalna i horizontalna analiza poslovanja tvrtke. Ekonomski Vjesnik, Zagreb, br. 25, str. 158.

³⁵Vuko, I. (2017): Predavanja 3. Metode i tehnike analize financijskih izvještaja, nastavni materijali iz predmeta Analiza financijskih izvještavanja, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, ak. god. 2017/2018.

2.4. Zbrojni financijski pokazatelji poslovanja

2.4.1. Altmanov sustav pokazatelja: Z- score

Altman Z score model izradio je ugledni američki znanstvenik Edward I. Altman 1968. godine, a model služi za predviđanje financijskog neuspjeha poduzeća odnosno stečaja. Razvoj Z score modela temeljio se na proučavanju 66 proizvodnih poduzeća koja su podijeljena na dvije jednake skupine (33 stabilna odnosno zdrava poduzeća i 33 koja su bankrotirala u razdoblju od 1945. do 1965. godine). Prilikom istraživanja korištena su 22 pokazatelja statističkom metodom MIDA te je naposljetku broj pokazatelja smanjen na samo 5 financijskih pokazatelja koja najbolje odražavaju financijsku situaciju.

Model za predviđanje stečaja prikazan je sljedećom formulom:³⁶

$$Z = 1.2X1 + 1.4X2 + 3.3X3 + 0.6X4 + 1.0X5$$

Tablica 10. Pokazatelji Altmanovog Z- score modela

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
X1	kratkotrajna imovina- kratkoročne obveze	ukupna imovina
X2	zadržana dobit	ukupna imovina
X3	dobit prije poreza i kamata	ukupna imovina
X4	tržišna vrijednost kapitala	tržišna vrijednost glavnice
X5	ukupni prihod	ukupna imovina

Izvor: Izrada autora

³⁶Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 270

Pokazatelj X1 je pokazatelj likvidnosti, a predstavlja udio radnog kapitala u ukupnoj imovini poduzeća. Pokazatelj X2 predstavlja udio reinvestirane dobiti tijekom razdoblja, X3 pokazuje omjer zarade prije kamata kao i poreza i ukupne imovine. Pokazatelj X4 predstavlja omjer tržišne vrijednosti glavnice i ukupnih obveza, a pokazatelj X5 pokazuje koliko poduzeće ostvari prihoda na jednu jedinicu ukupne imovine poduzeća.

Tablica 11. Intervali Z- scora i vjerojatnost stečaja

Vrijednost Z- pokazatelja	Vjerojatnost stečaja
$Z > 2,99$	Poduzeće je zdravo i sigurno
$2,99 > Z > 2,79$	Postoji mala zabrinutost za stečaj poduzeća
$Z < 1,81$	Velika opasnost za stečaj u narednim godinama

Izvor: Izrada prema Barišić, D., Kereta, J. (2017.): Predviđanje predstečaja odabranog poduzeća temeljem izračuna *Altanovog Z score pokazatelja i Bex pokazatelja*, Izvorni znanstveni članak, Zagreb, str 24

Nedostatak originalnog Z-score modela je nemogućnost izračuna vrijednosti indeksa i predviđanja za poduzeća koja ne kotiraju na burzi kapitala. Posljedično tomu, unutar pokazatelja X4 tržišna vrijednost glavnice zamijenjena je s knjigovodstvenom vrijednošću.³⁷

Prikaz modela Z' score:³⁸

$$Z' = 0.717X1 + 0.847X2 + 3.107X3 + 0.42X4 + 0.998X5$$

Tablica 12. Interval Z'- scora i vjerojatnost stečaja

Vrijednost Z pokazatelja	Vjerojatnost stečaja
$Z' > 2,60$	Poduzeće je zdravo i uspješno
$2,59 > Z' > 2,39$	Postoji mala zabrinutost za stečaj poduzeća
$Z' < 1,23$	Velika opasnost za stečaj u narednim godinama

Izvor: Izrada prema Barišić, D., Kereta, J. (2017.): Predviđanje predstečaja odabranog poduzeća temeljem izračuna *Altanovog Z score pokazatelja i Bex pokazatelja*, Izvorni znanstveni članak, Zagreb, str 24

³⁷Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 271.

³⁸Barišić, D., Kereta, J. (2017.): Predviđanje predstečaja odabranog poduzeća temeljem izračuna *Altanovog Z score pokazatelja i Bex pokazatelja*, Izvorni znanstveni članak, Zagreb, str 24.

S obzirom da je model Z- score bio ograničen za neproizvodna poduzeća, I. Altman je izbacio pokazatelj X5. Formula za izračun novog Z score modela prema tomu glasi:³⁹

$$Z'' = 6.56X1 + 3.26X2 + 6.72X3 + 1.05X4$$

Vrijednost pokazatelja Z- score modela kreće se u intervalu između - 4,0 do +8, 00. Raspon ocjene za svaki Z score model prikazan je sljedećom Tablicom 13.

Tablica 13. Determinante granice ocjene za Altmanov Z- score

Z score model	Raspon ocjene (od -4,0 do +8,0)- rizik stečaja			
	Vrlo mali	„ Sivo područje“		Vrlo veliki 95%
		Zabrinutost	U roku 2 godine	
Z	≥3.0	2.99-2.79	2.78-2.81	≤1.80
Ẑ	≥2.9	2.89-2.69	2.68-1.24	≤1.23
Ẑ̂	≥2.6	2.59-2.39	2.38-1.11	≤1.10

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 272.

Kao što se može vidjeti u Tablici 13. što je vrijednost Z scora veća, to je manja vjerojatnost odlaska u stečaj poduzeća. Prema Altmanu, ukoliko je pokazatelj veći od 3 može se okarakterizirati kao financijsko zdravo poduzeće. Vrijednost pokazatelja manje od 3 ukazuje da se poduzeće nalazi u sivoj zoni te je veća vjerojatnost za stečaj i ugroženo je poslovanje. Nadalje, ukoliko je pokazatelj prenizak, postoji vjerojatnost da će poduzeće vrlo vjerojatno otići u bankrot u roku manje od godinu dana.

³⁹Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.,(2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 271.

2.4.2. Bex indeks

Business Excellence (Bex) indeks osmišljen je od strane Vinka Belaka i Željane Barać Aljinović 2007. godine za procjenu poslovne izvrsnosti poduzeća.

Osnovni cilj je izrada modela poslovne izvrsnosti koji je utemeljen na financijskim pokazateljima izračunatim na temelju podataka iz financijskih izvještaja dostupnih svim vanjskim korisnicima.⁴⁰Primarna uloga Bex indeksa je procjena poslovne izvrsnosti poduzeća koja kotiraju na hrvatskom tržištu kapitala. Nadalje, Bex model je primjenjiv i za poduzeća koja nisu uvrštena u burzu, ali potrebne su preinake pojedinih pokazatelja.

Bex model je izrađen na osnovu programskog statističkog paketa SPSS v 13.0 i dostupnih financijskih podataka sa burzi na hrvatskom tržištu kapitala. Za procjenu modela odabrano je ukupno 14 pokazatelja od kojih su: pet strukturnih pokazatelja, pet pokazatelja financijskih performansi i četiri pokazatelja efikasnosti investiranja.

Prednosti Bex indeksa u odnosu na ostale modele:⁴¹

- ❖ konstruiran je u skladu s uvjetima poslovanja u hrvatskom gospodarstvu
- ❖ nije ovisan o pokazateljima s tržišta kapitala pa se može računati i za tvrtke koje tek ulaze u tržište kapitala, dok s druge strane, Altmanov Z score to ne omogućuje
- ❖ omogućuje procjenu poslovne izvrsnosti odnosno uspjeh i neuspjeh što jamči veću kvalitetu
- ❖ model sadržava potpuno nove pokazatelje financijske snage tvrtke koji nisu korišteni u svijetu.

Dvije dimenzije mjerenja poslovne izvrsnosti Bex indeksa su:⁴²

- ❖ trenutačna poslovna izvrsnost ("lagging" dimenzija)
- ❖ očekivana poslovna izvrsnost ("leading" dimenzija)

---

⁴⁰Belak, V., Aljinović- Barać. Ž. (2008.): Tajne tržišta kapitala. Belakexcellens, Zagreb. 2008. str 27.

⁴¹Belak, V., Aljinović- Barać. Ž. (2008.): Tajne tržišta kapitala. Belakexcellens, Zagreb. 2008. str 30.

⁴²Barišić, D., Kereta, J. (2017.): Predviđanje predstečaja odabranog poduzeća temeljem izračuna *Altmanovog Z score pokazatelja i Bex pokazatelja*, Izvorni znanstveni članak, Zagreb.

Formula Bex indeksa: ⁴³

$$BEX = 0,388ex1 + 0,579ex2 + 0,153ex3 + 0,316ex4$$

Tablica 14. Pokazatelji BEX indeksa

Naziv pokazatelja	Formula
Profitabilnost (ex1)	EBIT/ ukupna aktiva
Stvaranje vrijednosti (ex2)	Neto poslovna dobit/ vlastiti kapital* cijena
Likvidnost (ex3)	Radni kapital/ ukupna aktiva
Financijska snaga (ex4)	5* (EBITDA)/ ukupne obveze

Izvor: Belak, V., Aljinović- Barać. Ž. (2008.): Tajne tržišta kapitala. Belakexcellens, Zagreb. 2008. str 32

Pokazatelji Bex indeksa:⁴⁴

Pokazatelj profitabilnosti ex1 - predstavlja odnos zarade (kamate i dobiti prije poreza) i ukupne aktive. Pokazatelj ex1 nema utjecaj na konačnu visinu Bex indeksa, no temeljna svrha je stabilizacija Bex modela. Kontrolna mjera navedenog pokazatelja mora biti viša od 17%.

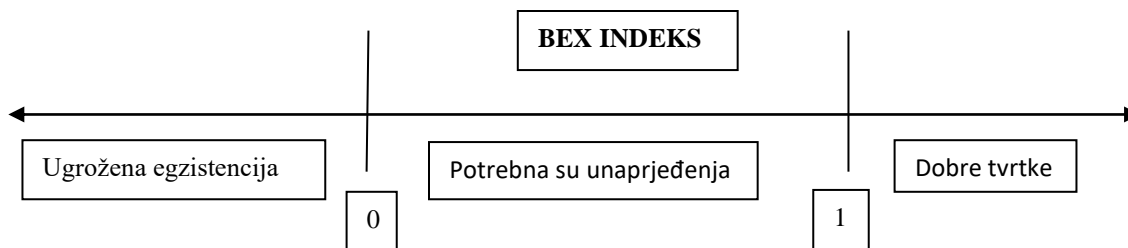
Pokazatelj stvaranje vrijednosti ex2- temelji se na ekonomskom profitu odnosno dobiti koja prekoračuje cijenu vlastitog kapitala. Neto poslovna dobit se koristi kako bi se izbjegli događaji koji bi utjecali na rezultat poslovanja. Nadalje, cijena vlastitog kapitala predstavlja umnožak vlasničkog kapitala i cijene kapitala koju bi vlasnici ostvarili iz alternativnih, ali bez rizičnih ulaganja (ulaganje u štednju). Pokazatelj ex2 mora biti veći od 1 kako bi stvarao vrijednost za poduzeće.

Pokazatelj likvidnosti ex3- predstavlja odnos radnog kapitala i ukupne aktive poduzeća. Radni kapital predstavlja razliku kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Kao granična mjera likvidnosti 25% radnog kapitala, što znači da je za jednu jedinicu radnog kapitala potrebno četiri jedinice aktive.

⁴³Belak, V., Aljinović- Barać. Ž. (2008.): Tajne tržišta kapitala. Belakexcellens, Zagreb. 2008. str 31.

⁴⁴Belak, V., Aljinović- Barać. Ž. (2008.): Tajne tržišta kapitala. Belakexcellens, Zagreb. 2008. str 32.

Pokazatelj financijska snaga ex4- temelji se na odnosu teorijski slobodnog novca iz svih aktivnosti što je dobit uvećana za amortizaciju i pokriva obveze tim novcem. Nadalje, što se u dužem vremenu obveze pokrivaju iz zarade novčanog tijeka, utjecaj na izvrsnost degresivno pada. Standardna mjera pokriva obveze slobodnim novcem iznosi 20%.

Tablica 15. Rangiranje poslovne izvrsnosti i prognostički model za budućnost poduzeća

BEX INDEKS	RANG POSLOVNE IZVRSNOSTI	PROGNOZA ZA BUDUĆNOST
Veći od 6,01 četiri godine uzastopno	Svjetska klasa	Tvrtka posluje s vrhunskim rezultatima što se može očekivati i u iduće 4 godine, ako menadžment nastavi s unaprjeđenjima
Veći od 6,01	kandidat za svjetsku klasu	Tvrtka posluje izvrsno što se može očekivati i u sljedeće 3 godine, ako menadžment nastavi s unaprjeđenjima
4,01-6,00	izvrsno	Tvrtka posluje izvrsno što se može očekivati i u sljedeće 3 godine ako menadžment nastavi s unaprjeđenjima
2,01-4,00	Vrlo dobro	Tvrtka posluje vrlo dobro što se može očekivati i u sljedeće 2 godine ako menadžment nastavi s unaprjeđenjima
1,01-2,00	dobro	Tvrtka posluje dobro, ali se poboljšanje može očekivati samo ako se pristupi ozbiljnim unaprjeđenjima
0,00-1,00	Granično područje između dobrog i lošeg	Poslovna izvrsnost je pozitivna, ali nije zadovoljavajuća. Potrebno je pristupiti ozbiljnim unaprjeđenjima
Manji od 0,00 (negativan)	Loše	Ugrožena je egzistencija. Potrebno je žurno pristupiti restrukturiranju i unaprjeđenjima.

Izvor: Belak, V., Aljinović- Barać. Ž. (2008.): Tajne tržišta kapitala. Belakexcellens, Zagreb. 2008. str 34.

3. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA "PODRAVKA D.D.

3.1. Općenito o poduzeću "Podravka d.d."

Podravka d.d. je jedna od bolje poslujućih kompanija koja u jugoistočnoj, srednjoj i istočnoj Europi. Sjedište kompanije je u Koprivnici te je poslovno orijentirana u dva segmenta: prehranu i farmaceutiku. Njeno poslovanje diči isticanje tradicije i temeljnih društvenih vrijednosti kao što su kreativnost, povjerenje, strast, zadovoljstvo potrošača te izvrsnost.

Poduzeće Podravka d.d. kao i ostala poduzeća u Republici Hrvatskoj svoje poslovanje vodi po načelu održivog razvoja. Pod održivim razvojem podrazumijeva se zaštita okoliša, ekonomski prosperitet i osnaživanje društva. Shodno tome, optimalno koristi resurse u poslovanju i adekvatno zbrinjava i reciklira otpad. Kompanija u svom poslovanju promiče nagrađivanja, sponzorstva (znanost, obrazovanje, kultura), zaklade i stipendije.

Podaci o kapitalu, dionicama društva "Podravka d.d.": ⁴⁵

Temeljni kapital poduzeća iznosi 1.566.400.660 kuna, broj dionica 7.120.003 kom, a nominalni iznos dionice je 220 kuna.

Brandovi

„Podravka d.d.“ je prepoznatljiva po svojim brandovima na hrvatskom i regionalnom tržištu. Slikom 1. bit će prikazani neki od najpoznatijih brandova poduzeća "Podravka d.d."

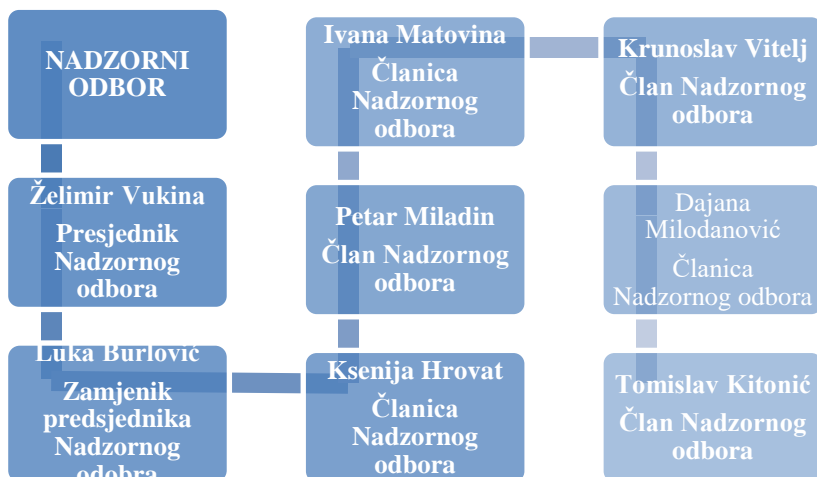
Slika br 1. Brandovi poduzeća "Podravka d.d."

Ivor: Izrada autora prema: <https://www.podravka.hr/kompanija/>

⁴⁵Podravka d.d. (2021.): Službena web stranica kompanija, osnovni podaci o kompaniji, (internet), raspoloživo na: <https://www.podravka.hr/kompanija/>

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor "Podravke d.d." sastoji se od 9 članova od kojih je jedan predsjednik i zamjenik koji nadziru. Članovi nadzornog odbora djeluju u skladu s Zakonom, Statutom i Pravilnikom o radu nadzornog odbora.

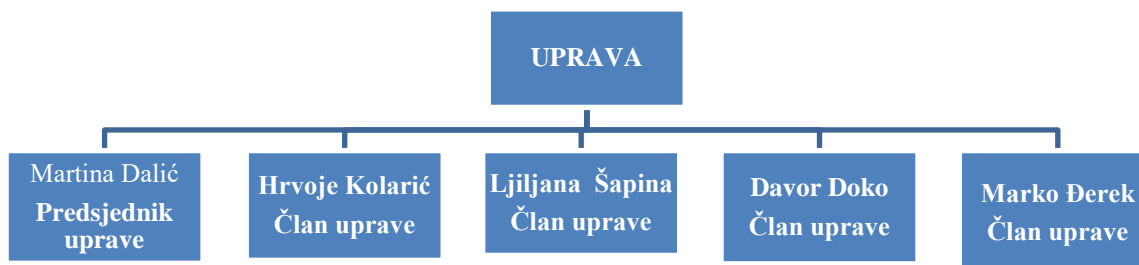

Slika 2. Struktura Nadzornog odbora poduzeća "Podravka d.d".

Izvor: Izrada autora prema: <https://www.podravka.hr/kompanija/o-podravki/nadzorni-odbor/>

Uprava

Poduzeće "Podravka d.d." sastoji se od pet članova uprave od kojih je jedan predsjednik. Slikom br.3 bit će prikazana struktura uprave poduzeća "Podravka d.d.."

Slika 3. Struktura uprave poduzeća "Podravka d.d."

Izvor: Izrada autora prema: <https://www.podravka.hr/kompanija/o-podravki/uprava/martina-dalic/>

3.2. Horizontalna analiza poduzeća "Podravka d.d."

3.2.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća "Podravka d.d."

U nastavku rada će se prikazati skraćeni oblik bilance izrađen na temelju financijskih izvještaja za poduzeće "Podravka d.d." u razdoblju od 2014. do 2019. godine. Nadalje, na temelju podataka iz bilance izračunati će se horizontalna analiza, a početna godina za usporedbu bit će 2015. godina.

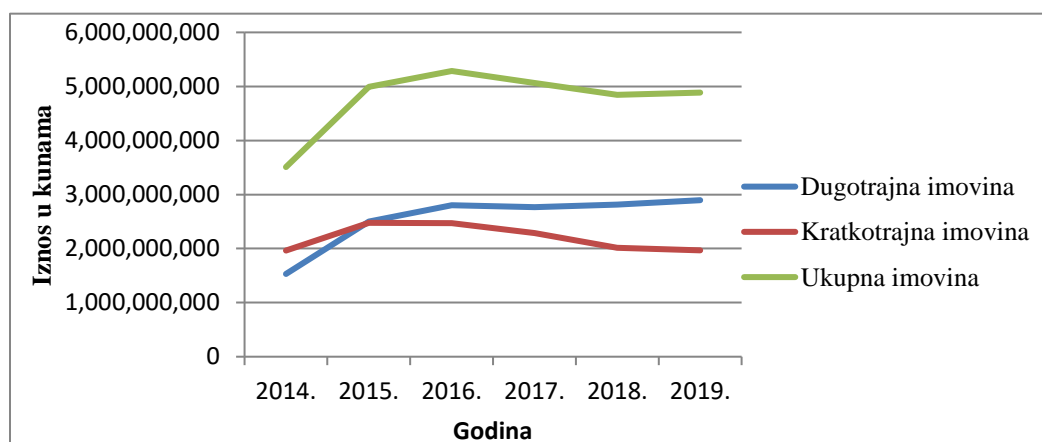
Tablica 16. Skraćena bilanca poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2014. do 2019. godine

NAZIV POZICIJE/ GODINA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1.Dugotrajna imovina	1.530.840.895	2.498.442.677	2.801.246.793	2.765.760.396	2.811.907.940	2.895.438.913
Nematerijalna imovina	270.480.208	310.801.735	294.005.934	267.637.476	262.958.374	271.808.862
Materijalna imovina	1.202.589.246	1.937.980.492	2.304.443.634	2.317.991.820	2.390.505.385	2.431.387.631
Dugotrajna financijska imovina	7.602.254	18.712.922	17.027.871	9.745.487	6.365.619	43.177.573
Odgodena porezna imovina	50.169.187	230.947.528	185.769.354	170.385.613	152.078.562	149.064.847
2.Kratkotrajna imovina	1.964.152.540	2.430.743.004	2.468.920.107	2.285.167.825	2.015.316.374	1.969.914.328
Zalihe	813.595.923	1.007.051.720	958.060.249	983.965.556	878.150.634	978.653.107
Potraživanja	926.934.112	1.129.521.186	1.168.333.713	937.471.889	925.272.399	935.073.965
Kratkotrajna financijska imovina	3.144.487	2.292.680	4.915.282	1.648.263	787.775	598.590
Novac u banci i blagajni	220.478.018	291.877.418	337.610.863	362.082.117	211.105.566	55.588.666
3.AVR	13.577.118	16.564.839	15.560.644	10.453.344	18.836.508	18.467.638
UKUPNA AKTIVA	3.508.570.553	4.945.750.520	5.285.727.544	5.061.381.565	4.846.060.822	4.883.820.879
1. Kapital i rezerve	1.785.263.158	2.817.755.686	2.926.394.388	2.896.782.840	3.047.705.886	3.219.428.530
Temeljni kapital	1.084.000.600	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660

Nastavak Tablice 16.						
NAZIV POZICIJE/ GODINA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Kapitalne rezerve	47.151.429	186.262.938	187.400.085	184.048.880	179.692.825	179.803.994
Rezerve iz dobiti	399.937.326	483.130.297	540.103.118	706.359.334	742.640.107	806.011.464
Zadržana dobit	125.109.101	116.939.896	400.872.825	385.053.139	310.892.070	399.292.207
Dobit poslovne godine	92.459.335	397.310.409	182.399.658	18.249.536	205.711.298	221.585.793
Manjinski interesi	36.605.367	67.711.486	49.218.042	36.671.291	42.368.926	46.334.412
2. Rezerviranja	39.793.288	64.126.023	70.676.049	74.122.049	70.610.968	73.577.835
3. Dugoročne obveze	754.556.961	828.320.445	1.070.478.219	984.365.614	684.370.062	596.752.304
4. Kratkoročne obveze	842.172.830	1.138.653.304	1.125.024.230	1.009.478.155	935.792.979	866.785.001
5. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	86.784.316	96.895.062	93.154.658	96.632.907	107.580.927	127.277.209
UKUPNA PASIVA	3.508.570.553	4.945.750.520	5.285.727.544	5.061.381.565	4.846.060.822	4.883.820.879

Izvor: Izrada autora prema podacima iz Zagrebačke burze

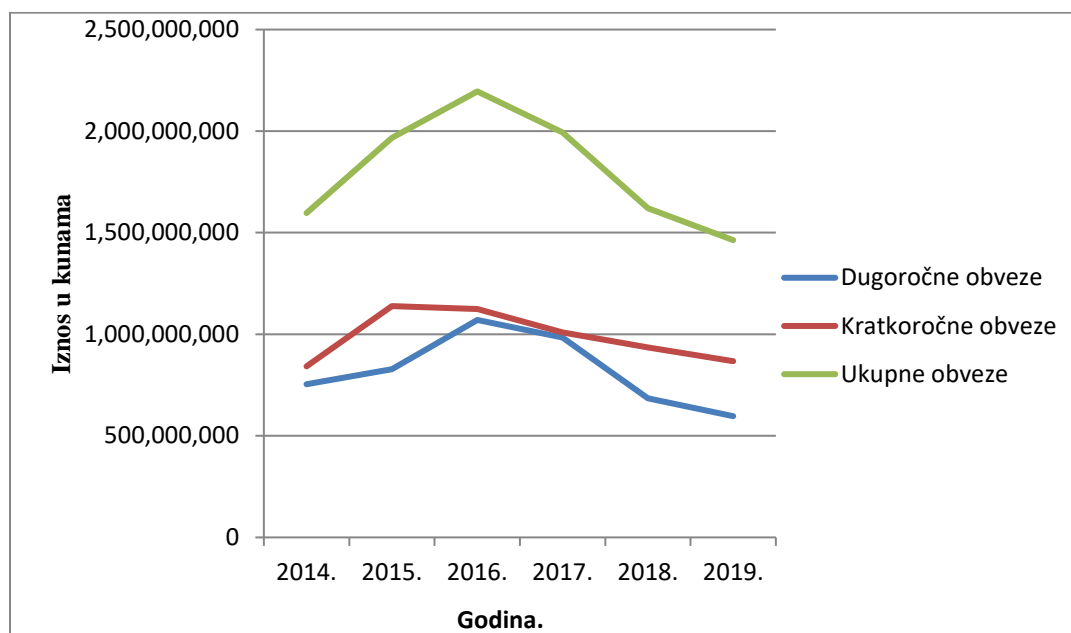
Uvidom u aktivu bilance jasno se može vidjeti pozitivna tendencija rasta dugotrajne imovine u svim promatranim godinama, a najznačajniji rast se očituje s konca 2014. godine do 2016. godine. Nadalje, kratkotrajna imovina ostvaruje regresivan pad od 2015. godine, a pad ukupne imovine od 2017. godine je razlog što dugotrajna imovina ne raste toliko brzo koliko brzo pada kratkotrajna imovina. Linijski Grafikon 1. prikazuje kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine u odnosu na ukupnu aktivu poduzeća "Podravka d.d.".

Grafikon 1. Kretanje kratkotrajne, dugotrajne i ukupne imovine poduzeća "Podravka d.d." 2014. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Uvidom u pasivu bilance vidljiv je rast ukupnih obveza do 2016. godine što je rezultiralo u konačnici rastom kratkoročnih i dugoročnih obveza. Nakon 2016. dolazi do strmog pada ukupnih obveza, a najznačajniji pad ostvaruju dugoročne obveze koje su u razdoblju od 2016. do 2019. čak dvostruko pale. Linijski Grafikon 2. prikazuje kretanje dugoročnih i kratkoročnih obveza u odnosu na ukupne obveze poduzeća "Podravka d.d.".

Grafikon 2. Kretanje kratkoročnih, dugoročnih obveza i ukupnih obveza poduzeća "Podravka d.d." od 2014. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Za provedbu horizontalne analize bit će prikazane apsolutne promjene bilance u Tablici 17. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Tablica 17. Apsolutne promjene skraćene bilance poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

NAZIV POZICIJE/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1. Dugotrajna imovina	967.601.782	302.804.116	-35.486.397	46.147.544	83.530.973
Nematerijalna imovina	40.321.527	-16.795.801	-26.368.458	-4.679.102	8.850.488
Materijalna imovina	735.391.246	366.463.142	13.548.186	72.513.565	40.882.246
Dugotrajna financijska imovina	11.110.668	-1.685.051	-7.282.384	-3.379.868	36.811.954
Odgođena porezna imovina	180.778.341	-45.178.174	-15.383.741	-18.307.051	-3.013.715
2. Kratkotrajna imovina	466.590.464	38.177.103	-183.752.282	-269.851.451	-45.402.046
Zalihe	193.455.797	-48.991.471	25.905.307	-105.814.922	100.502.473
Potraživanja	202.587.074	38.812.527	-230.861.824	-12.199.490	9.801.566
Kratkotrajna financijska imovina	-851.807	2.622.602	-3.267.019	-860.488	-189.185
Novac u banci i blagajni	71.399.400	45.733.445	24.471.254	-150.976.551	-155.516.900
3. AVR	2.987.721	-1.004.195	-5.107.300	8.383.164	-368.870
UKUPNA AKTIVA	1.437.179.967	339.977.024	-224.345.979	-215.320.743	37.760.057
1. Kapital i rezerve	1.032.492.528	108.638.702	-29.611.548	150.923.046	171.722.644
Temeljni kapital	482.400.060	0	0	0	0
Kapitalne rezerve	139.111.509	1.137.147	-3.351.205	-4.356.055	111.169
Rezerve iz dobiti	83.192.971	56.972.821	166.256.216	36.280.773	63.371.357
Zadržana dobit	-8.169.205	283.932.929	-15.819.686	-74.161.069	88.400.137
Dobit poslovne godine	304.851.074	-214.910.751	-164.150.122	187.461.762	15.874.495
Manjinski interesi	31.106.119	-18.493.444	-12.546.751	5.697.635	3.965.486
2. Rezerviranja	24.332.735	6.550.026	3.446.000	-3.511.081	2.966.867
3. Dugoročne obveze	73.763.484	242.157.774	-86.112.605	-299.995.552	-87.617.758
4. Kratkoročne obveze	296.480.474	-13.629.074	-115.546.075	-73.685.176	-69.007.978
5. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	10.110.746	-3.740.404	3.478.249	10.948.020	19.696.282
UKUPNA PASIVA	1.437.179.967	339.977.024	-224.345.979	-215.320.743	37.760.057

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Tablica 18. prikazuje stopu promjene skraćene bilance za poduzeće "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Tablica 18. Stope promjene skraćene bilance poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

NAZIV POZICIJE/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1.Dugotrajna imovina	63,21%	12,12%	-1,27%	1,67%	2,97%
Nematerijalna imovina	14,91%	-5,40%	-8,97%	-1,75%	3,37%
Materijalna imovina	61,15%	18,91%	0,59%	3,13%	1,71%
Dugotrajna financijska imovina	146,15%	-9,00%	-42,77%	-34,68%	578,29%
Odgođena porezna imovina	360,34%	-19,56%	-8,28%	-10,74%	-1,98%
2.Kratkotrajna imovina	23,76%	1,57%	-7,44%	-11,81%	-2,25%
Zalihe	23,78%	-4,86%	2,70%	-10,75%	11,44%
Potraživanja	21,86%	3,44%	-19,76%	-1,30%	1,06%
Kratkotrajna financijska imovina	-27,09%	114,39%	-66,47%	-52,21%	-24,02%
Novac u banci i blagajni	32,38%	15,67%	7,25%	-41,70%	-73,67%
3.AVR	22,01%	-6,06%	-32,82%	80,20%	-1,96%
UKUPNA AKTIVA	40,96%	6,87%	-4,24%	-4,25%	0,78%
1. Kapital i rezerve	57,83%	3,86%	-1,01%	5,21%	5,63%
Temeljni kapital	44,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kapitalne rezerve	295,03%	0,61%	-1,79%	-2,37%	0,06%
Rezerve iz dobiti	20,80%	11,79%	30,78%	5,14%	8,53%
Zadržana dobit	-6,53%	242,80%	-3,95%	-19,26%	28,43%
Dobit poslovne godine	329,71%	-54,09%	-89,99%	1027,21%	7,72%
Manjinski interesi	84,98%	-27,31%	-25,49%	15,54%	9,36%
2. Rezerviranja	61,15%	10,21%	4,88%	-4,74%	4,20%
3.Dugoročne obveze	9,78%	29,23%	-8,04%	-30,48%	-12,80%
4. Kratkoročne obveze	35,20%	-1,20%	-10,27%	-7,30%	-7,37%
5.Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	11,65%	-3,86%	3,73%	11,33%	18,31%
UKUPNA PASIVA	40,96%	6,87%	-4,24%	-4,25%	0,78%

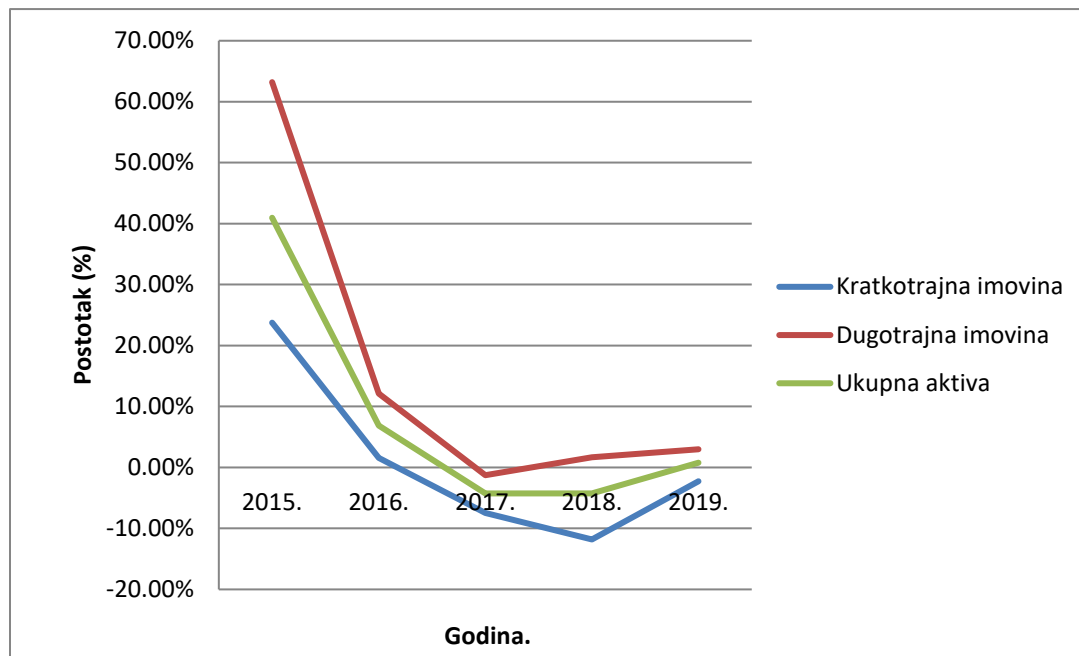
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Analizom podataka koji se odnose na usporedbu u razdoblju od 2015. do 2019. godine poduzeća "Podravka d.d." došlo je do sljedećih zaključaka:

Dugotrajna imovina tijekom promatranog razdoblja ostvaruje velike oscilacije. Najveći rast je zabilježen za prvu promatranu godinu 2015. kada je ostvaren rast od 63,21% u odnosu na prethodnu 2014. godinu, preciznije, za 967.601.782 kuna. Razlog tomu je povećanje materijalne imovine i odgođene porezne imovine. Materijalna imovina se povećala za 61,15% u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu. Također, dugotrajna imovina ostvaruje rast u 2016. godini za 12,12% u odnosu na 2015. godinu, a rezultat toga je povećanje materijalne imovine za 366.463.142 kuna. Ostale komponente dugotrajne imovine kao što su: nematerijalna imovina, dugotrajna financijska imovina nemaju presudan značaj na njen rast. Nadalje, u 2017. godini ostvaren je neznatan pad od 1,27% u odnosu na prethodnu 2016. godinu. U konačnici, dugotrajna imovina nastavila je trend rasta pa je tako u zadnjoj promatranj godini ostvarila povećanje za 83.530.973 u odnosu na prethodnu 2018. godinu.

Kratkotrajna imovina ostvaruje tendenciju rasta u periodu od 2015. do 2017. godine, nakon kojeg slijedi kontinuirani pad. U odnosu na dugotrajnu imovinu, kod kratkotrajne imovine je očit nastavak negativne tendencije te je najveći rast ostvaren u 2015. godini kada se kratkotrajna imovina povećala za 23,76% u odnosu na prethodnu 2014. godinu, a razlog tomu je konstantan rast zaliha za 23,78% te potraživanja za 21,86%. Najveći razlog zbog čega su rasle zalihe su viškovi u proizvodnji gotovih proizvoda. Međutim, nakon 2015. godine stavke zaliha karakteriziraju visoke oscilacije te je najveći pad ostvaren u 2018. godini kada su zalihe pale za 10,75% u odnosu na prethodnu 2017. godinu. U zadnjoj promatranj godini zalihe su porasle za 100.502.473 kuna u odnosu na prethodnu 2018. godinu. Stavke potraživanja ostvaruju rast u prve dvije promatrane godine, a u konačnici 2017. godini ostvaren je značajan pad za 19,76% u odnosu na prethodnu 2016. godinu što u konačnici znači gubitak od -230.861.824 kuna. Naposljetku, potraživanja su u zadnjoj promatranj 2019. godini ostvarila rast od 1,06% u odnosu na 2018. godinu, a stavka novac u banci i blagajni ostvaruje kontinuirani rast počevši od 2015. pa sve do 2018. godine. No, u 2019. godini ostvaren je pad za 73,67%, u odnosu na 2018. godinu pa smanjenje novca uvelike smanjuje sposobnost tekuće likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." Konačno, stavka plaćeni troškovi budućeg razdoblja u 2015. godini bilježila je rast za 22,01%, a u 2016. godini uslijedio je pad od 6,06% te u predzadnjem promatranom periodu

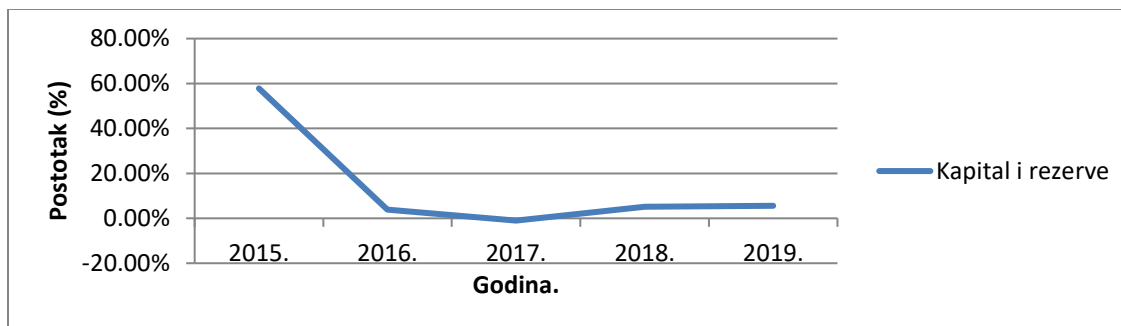
ponovni rast za 80,20%. Grafikonom 3.bit će prikazane postotne promjene dugotrajne, kratkotrajne i ukupne imovine poduzeća "Podravka d.d.".

Grafikon 3. Postotne promjene dugotrajne, kratkotrajne i ukupne imovine poduzeća "Podravka d.d."

Izvor: Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

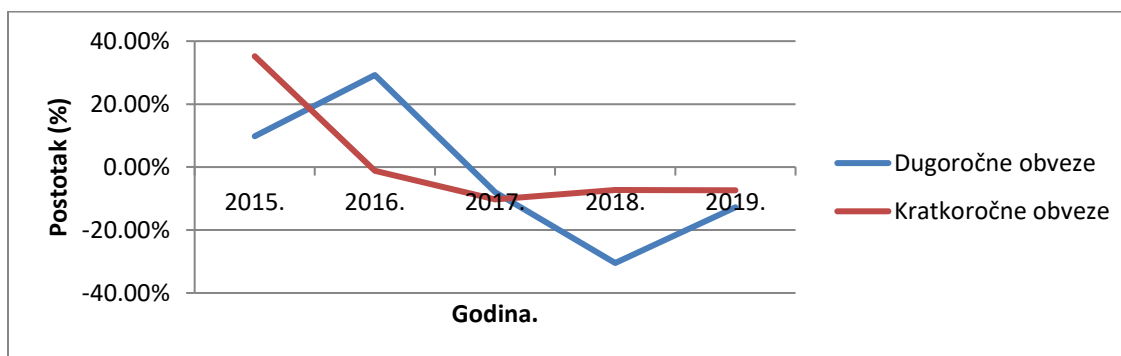
Iz Tablice 18. uočava se najveći rast stavke kapitala i rezervi od 57,83% u 2015. godini u odnosu na prethodnu 2014. godinu. Razlog tomu je što je poduzeće "Podravka d.d." vršilo dokapitalizaciju. Slijedom toga, došlo je do rasta u 2016. godini u apsolutnom iznosu za 108.638.702 kuna, a u 2017. godini ostvaren je pad za 1,01%. U zadnjoj promatranoj godini ostvaren je kontinuirani rast kapitala i rezervi za 5,63% u odnosu na 2018. godinu. Grafikonom 4. prikazat će se kretanje kapitala i rezervi u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Grafikon 4. Kretanje postotnih promjena kapitala i rezervi poduzeća "Podravka d.d."

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Promatrajući kretanje dugoročnih i kratkoročnih obveza može se vidjeti da bilježe iznimno visoke oscilacije u promatranim godinama. Dugoročne obveze su ostvarile izniman rast u 2016. godini od 29,23% u odnosu na prethodnu 2015. godinu. Razlog tomu je iznimno visoko zaduživanje na duži period. Nadalje, dugoročne obveze od 2017. godine bilježe tendenciju pada, a najveći pad je ostvaren 2018. godine za 30,48% u odnosu na prethodnu godinu. U posljednjoj promatranoj 2019. godini ostvaren je nešto niži pad za od 12,80% u odnosu na prethodnu godinu. Što se tiče kratkoročnih obveza, one ostvaruju rast u 2015. godini za 35,20%, a u narednim godinama slijedi negativan trend pada. Najveći pad je ostvaren u 2017. godini za 10,27%, dok je u posljednjoj 2019. godini pad bio nešto niži, preciznije 7,37% u odnosu na prethodnu godinu. Iz Grafikona 5. vidljive su postotne promjene kratkoročnih i dugoročnih obveza poduzeća "Podravka d.d."

Grafikon 5. Kretanje postotnih promjena dugoročnih i kratkoročnih obveza poduzeća "Podravka d.d."

Izvor: Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

3.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d."

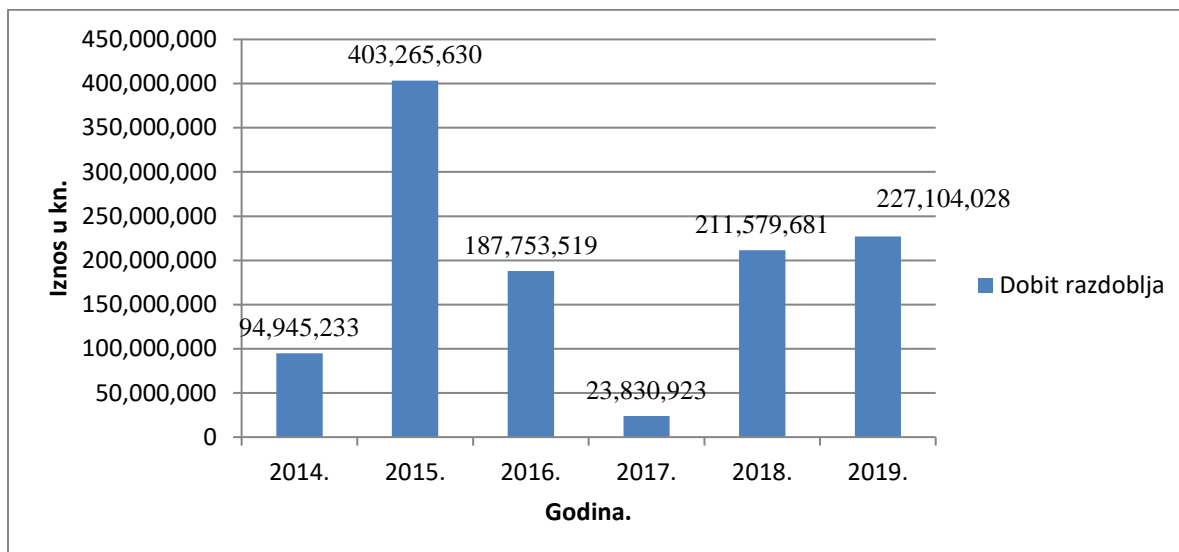
Tablica 19. Prikazuje skraćeni oblik računa dobiti i gubitka poduzeća za promatrano razdoblje od 2014. do 2019. godine.

Tablica 19. Skraćeni oblik računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2014. do 2019. godine.

NAZIV POZICIJE / GODINA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1.Poslovni prihodi	3.571.331.955	3.985.739.091	4.260.371.870	4.210.942.777	4.272.546.470	4.460.213.944
Prihod od prodaje	3.502.615.452	3.777.215.458	4.185.521.111	4.111.169.707	4.232.149.247	4.409.417.093
Prihodi vlastitih proizvoda, roba i usluga	0	0	0	36.685.094	0	0
Ostali poslovni prihod	68.716.503	208.523.633	74.850.758	63.087.976	40.397.223	50.796.851
2. Poslovni rashodi	3.382.341.993	3.678.306.903	4.015.456.172	4.111.789.945	4.014.103.011	4.176.667.756
Promjene zaliha i got. proizvoda	-18.761.395	5.444.665	-17.957.004	-6.918.301	-15.274.451	-24.510.395
Materijalni troškovi	2.266.283.588	2.463.868.956	2.656.194.728	2.620.286.952	2.630.607.412	2.730.450.380
Troškovi osoblja	636.354.782	687.037.665	820.399.504,21	996.874.262	1.003.786.452	1.066.326.315
Amortizacija	134.795.623	148.312.967	191.429.714	194.045.992	192.670.820	216.023.251
Ostali troškovi	282.856.361	260.313.158	268.132.528	123.689.601	120.010.814	130.661.631
Vrijednosno usklađivanje	27.834.704	48.557.992	5.207.486	87.482.980	36.301.045	23.526.651
Rezerviranja	1.305.626	817.067	5.526.995	7.181.906	0	0
Ostali poslovni rashodi	51.672.704	63.954.433	86.522.221	89.146.553	46.000.919	34.189.923
3.Financijski prihodi	45.038.827	51.918.317	74.293.316,13	52.600.740	13.130.122	873.721
4.Financijski rashodi	129.707.276	118.103.532	80.246.640	100.857.421	21.069.600	18.569.331
5. Ukupni prihodi	3.616.370.782	4.037.657.408	4.334.665.186	4.263.543.517	4.285.676.592	4.461.087.665
6. Ukupni rashodi	3.512.049.269	3.796.410.435	4.095.702.812	4.212.647.366	4.035.172.611	4.195.237.087
5. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	104.321.513	241.246.973	238.962.374	50.896.151	250.503.981	265.850.578
6.Porez na dobit	9.376.280	-162.018.657	51.208.855	27.065.228	38.924.300	38.746.550
7.Dobit ili gubitak razdoblja	94.945.233	403.265.630	187.753.519	23.830.923	211.579.681	227.104.028

Izvor:Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Promatrajući poduzeće "Podravka d.d." najzastupljenija stavka prihoda su poslovni prihodi. Unutar poslovnih prihoda najviši iznos zauzima prihod od prodaje, a tek manji iznos su ostali poslovni prihodi. Što se tiče rashoda, najzastupljenija stavka su poslovni rashodi. Unutar poslovnih rashoda najznačajnije stavke su materijalni troškovi koji zauzimaju približno $\frac{3}{4}$ ukupnih poslovnih rashoda, a tek onda slijede troškovi osoblja, amortizacija i ostali troškovi. Financijski prihodi i rashodi ne utječu značajno na ukupni financijski rezultat. Poduzeće kroz sva promatrana razdoblja ostvaruje pozitivan financijski rezultat, a najveća je dobit iznosila 403.265.630 u 2015. godini, no ubrzo je uslijedila tendencija pada dobiti pa je tako primjerice u 2017. godini iznosila 23.830.923.. Razlog velikog pada jest povećanje poslovnih rashoda. Nakon velikog pada uslijedio je oporavak te se dobit u 2019.godini stabilizirala u iznosu od 227.104.028. Grafikon 6. prikazuje kretanje dobiti kroz promatrana razdoblja.

Grafikon 6. Kretanje dobiti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2014. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Za provedbu horizontalne analize bit će prikazane apsolutne promjene računa dobiti i gubitka u Tablici 20. za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Tablica 20. Apsolutne promjene skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

NAZIV POZICIJE / GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1. Poslovni prihodi	414.407.136	274.632.779	-49.429.093	61.603.693	187.667.474
Prihod od prodaje	274.600.006	408.305.653	-74.351.404	120.979.540	177.267.846
Prihodi vlastitih proizvoda, roba i usluga	0	0	36.685.094	-36.685.094	0
Ostali poslovni prihodi	139.807.130	-133.672.875	-11.762.782	-22.690.753	10.399.628
2. Poslovni rashodi	295.964.910	337.149.270	96.333.773	-97.686.934	162.564.745
Promjene vrijed. zaliha i gotovih proizvoda	24.206.060	-23.401.669	11.038.703	-8.356.150	-9.235.944
Materijalni troškovi	197.585.368	192.325.772	-35.907.776	10.320.460	99.842.968
Troškovi osoblja	50.682.883	133.361.839	176.474.758	6.912.190	62.539.863
Amortizacija	13.517.344	43.116.748	2.616.278	-1.375.172	23.352.431
Ostali troškovi	-22.543.203	7.819.371	-144.442.927	-3.678.787	10.650.817
Vrijednosno usklađivanje	20.723.288	-43.350.506	82.275.494	-51.181.935	-12.774.394
Rezerviranja	-488.559	4.709.928	1.654.911	-7.181.906	0
Ostali poslovni rashodi	12.281.729	22.567.788	2.624.332	-43.145.634	-11.810.996
3. Financijski prihodi	6.879.490	22.374.999	-21.692.576	-39.470.618	-12.256.401
4. Financijski rashodi	-11.603.744	-37.856.892	20.610.781	-79.787.821	-2.500.269
5. Ukupni prihodi	421.286.626	297.007.778	-71.121.669	22.133.075	175.411.073
6. Ukupni rashodi	284.361.166	299.292.378	116.944.554	-177.474.755	160.064.476
5. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	136.925.460	-2.284.600	-188.066.223	199.607.830	15.346.597
6. Porez na dobit	-171.394.937	213.227.512	-24.143.627	11.859.072	-177.750
7. Dobit ili gubitak razdoblja	308.320.397	-215.512.112	-163.922.596	187.748.758	15.524.347

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

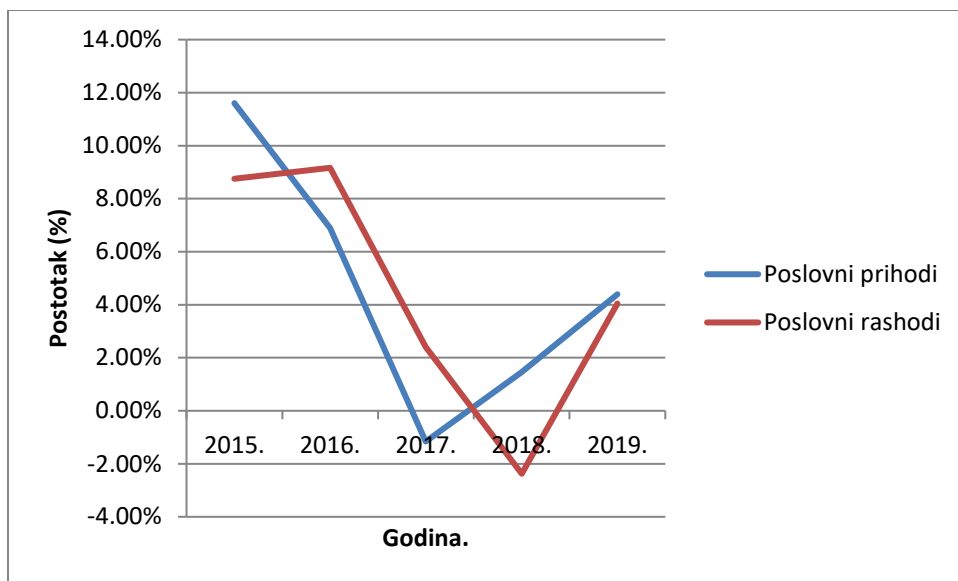
Nadalje Tablica 21. prikazuje stopu promjene skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d."

Tablica 21. Stope promjene skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

NAZIV POZICIJE/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1. Poslovni prihodi	11,60%	6,89%	-1,16%	1,46%	4,39%
Prihod od prodaje	7,84%	10,81%	-1,78%	2,94%	4,19%
Prihodi vlastitih proizvoda, roba i usluga	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ostali poslovni prihodi	203,45%	-64,10%	-15,71%	-35,97%	25,74%
2. Poslovni rashodi	8,75%	9,17%	2,40%	-2,38%	4,05%
Promjene vrijed. zaliha i gotovih proizvoda	-129,02%	-429,81%	-61,47%	120,78%	60,47%
Materijalni troškovi	8,72%	7,81%	-1,35%	0,39%	3,80%
Troškovi osoblja	7,96%	19,41%	21,51%	0,69%	6,23%
Amortizacija	10,03%	29,07%	1,37%	-0,71%	12,12%
Ostali troškovi	-7,97%	3,00%	-53,87%	-2,97%	8,87%
Vrijednosno usklađivanje	74,45%	-89,28%	1579,95%	-58,51%	-35,19%
Rezerviranja	-37,42%	576,44%	29,94%	-100,00%	0,00%
Ostali poslovni rashodi	23,77%	35,29%	3,03%	-48,40%	-25,68%
3. Financijski prihodi	15,27%	43,10%	-29,20%	-75,04%	-93,35%
4. Financijski rashodi	-8,95%	-32,05%	25,68%	-79,11%	-11,87%
5. Ukupni prihodi	11,65%	7,36%	-1,64%	0,52%	4,09%
6. Ukupni rashodi	8,10%	7,88%	2,86%	-4,21%	3,97%
5. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	131,25%	-0,95%	-78,70%	392,19%	6,13%
6. Porez na dobit	-1827,96%	-131,61%	-47,15%	43,82%	-0,46%
7. Dobit ili gubitak razdoblja	324,73%	-53,44%	-87,31%	787,84%	7,34%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

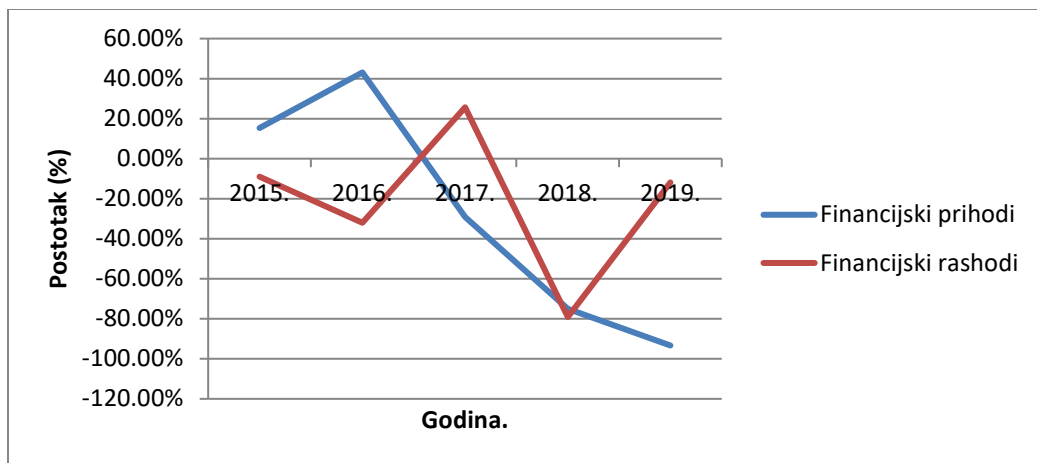
Promatrajući stope promjene iz Tablice 21. uočava se negativna tendencija pada poslovnih prihoda i rashoda. Najveći pad poslovnih prihoda je zabilježen u 2017. godini za 1,6%, no nakon toga slijedi oporavak te poslovni prihodi rastu za 4,39% u 2019. godini. Što se tiče poslovnih rashoda, kao i poslovni prihodi imaju sličnu dinamiku kretanja. Najveći rast poslovnih rashoda je ostvaren 2016. godine za 9,17%, a najveći pad je zabilježen 2018. godine za 2,38%. Prethodno navedene stope promjene poslovnih prihoda i rashoda poduzeća "Podravka d.d." prikazane su Grafikonom 7.

Grafikon 7. Kretanje postotnih promjena poslovnih prihoda i rashoda poduzeća "Podravka d.d."

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

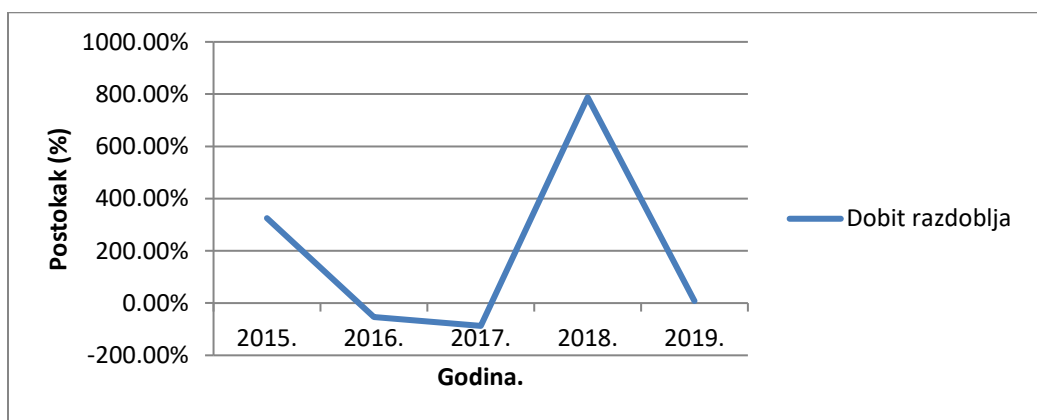
Prema Tablici 21. i Grafikonu 8. kretanje financijskih rashoda iznimno je fluktuirajuće. Financijski rashodi u prve dvije promatrane godine ostvaruju pad, a nakon toga u 2017. godini slijedi rast za 25,68% u odnosu na 2016. godinu. Poduzeće se u zadnje dvije promatrane godine uspjelo stabilizirati u odnosu kada je ostvarilo najveći pad u 2018. godini za 79,11% pa je za pretpostaviti da poduzeće ima manje obveza prema bankama. Što se tiče financijskih prihoda, oni bilježe kontinuirani rast, a najveća stopa rasta je iznosila 43,10% u 2016. godini. Nakon 2016. godine slijedi nagli pad te je svaku godinu sve veći, a najveći je u zadnjoj promatranoj godini 93,35% u odnosu na prethodnu godinu. Grafikon 8. prikazuje postotne promjene financijskih prihoda i rashoda poduzeća "Podravka d.d."

Grafikon 8. Kretanje postotnih promjena financijskih prihoda i rashoda poduzeća "Podravka d.d."

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Prema Tablici 19. poduzeće u svim promatranim godinama ostvaruje dobit. Najveća dobit je ostvarena u 2018.godini, a iznosila je 403.265.630 kn što je za 324,73% više u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Najmanja dobit je ostvarena u 2017. godini kada je iznosila 23.830.923 kn što je u apsolutnom smislu manje za 163.922.596knu odnosu na prethodnu 2016. godinu. Grafikon 9. prikazuje postotne promjene dobiti razdoblja poduzeća "Podravka d.d."

Grafikon 9. Kretanje postotnih promjena dobiti razdoblja poduzeća "Podravka d.d."

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

3.3.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća "Podravka d.d."

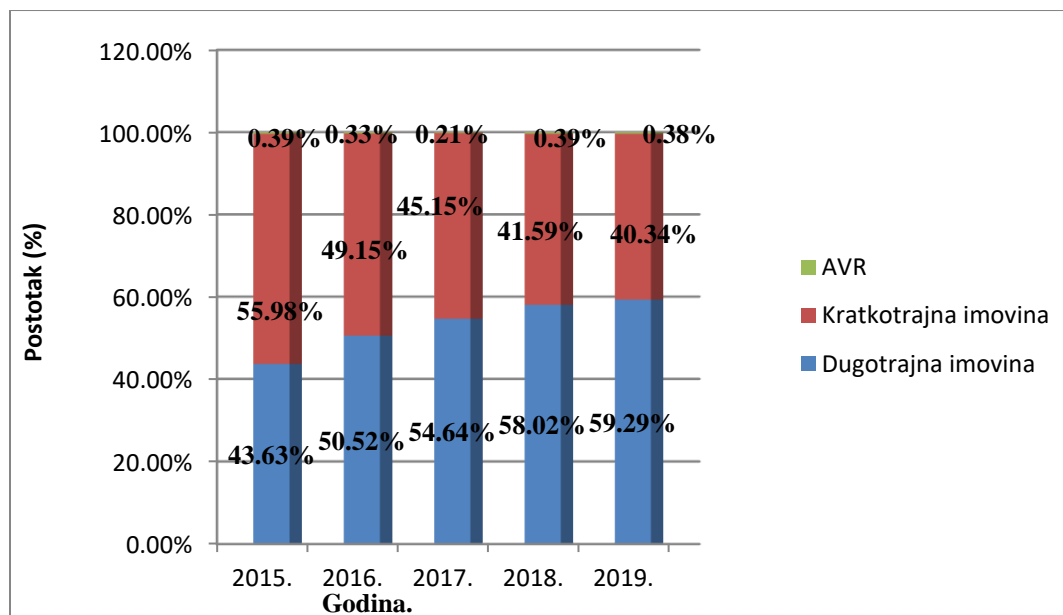
Tablica 22. prikazuje strukturu temeljnog financijskog izvještaja skraćene bilance u razdoblju od 2015. do 2019. u kojem se stavke aktive sagledavaju u odnosu na ukupnu aktivu, a tako i za pasivu. Ukupna aktiva i pasiva su jednake.

Tablica 22. Vertikalna analiza skraćene bilance poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

NAZIV POZICIJE/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1.Dugotrajna imovina	43,63%	50,52%	54,64%	58,02%	59,29%
Nematerijalna imovina	7,71%	6,28%	5,29%	5,43%	5,57%
Materijalna imovina	34,28%	39,18%	45,80%	49,33%	49,78%
Dugotrajna financijska imovina	0,22%	0,38%	0,19%	0,13%	0,88%
Odgodena porezna imovina	1,43%	4,67%	3,37%	3,14%	3,05%
2.Kratkotrajna imovina	55,98%	49,15%	45,15%	41,59%	40,34%
Zalihe	23,19%	20,36%	19,44%	18,12%	20,04%
Potraživanja	26,42%	22,84%	18,52%	19,09%	19,15%
Kratkotrajna financijska imovina	0,09%	0,05%	0,03%	0,02%	0,01%
Novac u banci i blagajni	6,28%	5,90%	7,15%	4,36%	1,14%
3.AVR	0,39%	0,33%	0,21%	0,39%	0,38%
UKUPNA AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
1. Kapital i rezerve	50,88%	56,97%	57,23%	62,89%	65,92%
Temeljni kapital	30,90%	31,67%	30,95%	32,32%	32,07%
Kapitalne rezerve	1,34%	3,77%	3,64%	3,71%	3,68%
Rezerve iz dobiti	11,40%	9,77%	13,96%	15,32%	16,50%
Zadržana dobit	3,57%	2,36%	7,61%	6,42%	8,18%
Dobit poslovne godine	2,64%	8,03%	0,36%	4,24%	4,54%
Manjinski interesi	1,04%	1,37%	0,72%	0,87%	0,95%
2. Rezerviranja	1,13%	1,30%	1,46%	1,46%	1,51%
3.Dugoročne obveze	21,51%	16,75%	19,45%	14,12%	12,22%
4.Kratkoročne obveze	24,00%	23,02%	19,94%	19,31%	17,75%
5.Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	2,47%	1,96%	1,91%	2,22%	2,61%
UKUPNA PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Prema Tablici 22. najveći udio u ukupnoj aktivi ima dugotrajna imovina u svim promatranim godinama te u prosjeku zauzima 53%. Unutar stavke dugotrajne imovine najzastupljenija je materijalna imovina koja u prosjeku čini 43%, a dok se nematerijalna imovina u prosjeku kreće od oko 7%. Kratkotrajna imovina u prosjeku čini 46% ukupne imovine, od toga podjednaku zastupljenost imaju zalihe i potraživanja u prosjeku od oko 20 %, a preostala stavka kratkotrajne imovine, novac u banci i blagajni u prosjeku 6%. Grafikon 10. prikazuje strukturu aktive poduzeća "Podravka d.d."

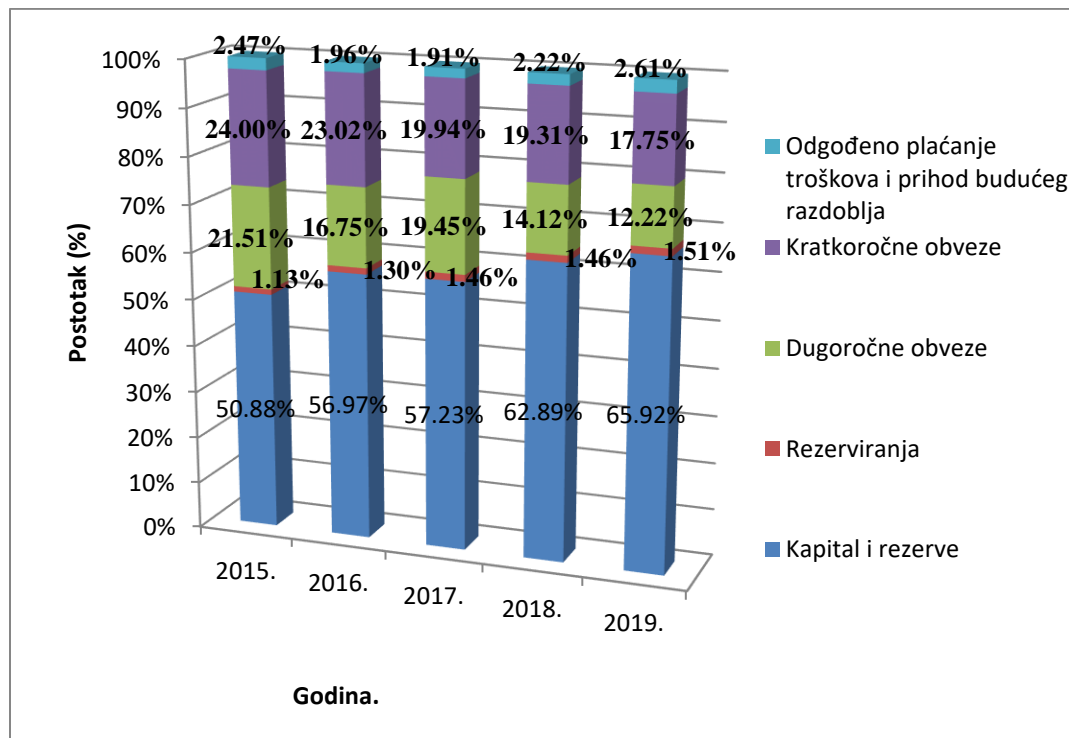

Grafikon 10. Struktura aktive poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

U prikazanoj strukturi pasive može se vidjeti pozitivan trend rasta kapitala i rezervi koji se u zadnjoj godini 2019. zadržao na 65,92%. Promatrajući kratkoročne i dugoročne obveze može se vidjeti kontinuirano smanjivanje. Udio dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi od 2015. do 2019. godine se smanjio za 10 postotnih bodova. Dugoročne obveze u ukupnoj pasivi u prosjeku su činile oko 16%, a dok su kratkoročne obveze u prosjeku činile 20%. Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja nema značajan udio u strukturi ukupne pasive, a u prosjeku čine 2,2% od ukupne strukture. Grafikon 11. prikazuje strukturu pasive poduzeća "Podravka d.d."

Grafikon 11. Struktura pasive poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

3.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća " Podravka d.d."

Tablica 23. prikazuje strukturu temeljnog financijskog izvještaja skraćenog računa dobiti i gubitka u razdoblju od 2015. do 2019. godine u kojim se stavke prihoda sagledavaju u odnosu na ukupne prihode, a jednako tako i za rashode.

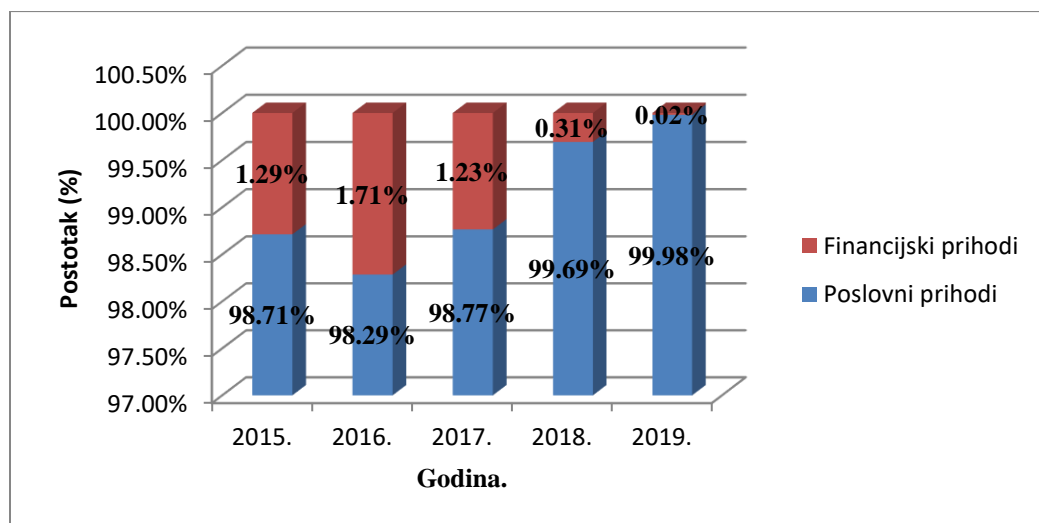
Tablica 23. Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

NAZIV POZICIJE/ GODINA.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1. Poslovni prihodi	98,71%	98,29%	98,77%	99,69%	99,98%
Prihod od prodaje	93,55%	96,56%	96,43%	98,75%	98,84%
Prihodi vlastitih proizvoda, roba i usluga	0,00%	0,00%	0,86%	0,00%	0,00%
Ostali poslovni prihodi	5,16%	1,73%	1,48%	0,94%	1,14%
2. Poslovni rashodi	96,89%	98,04%	97,61%	99,48%	99,56%
Promjene vrijed. zaliha i gotovih proizvoda	0,14%	-0,44%	-0,16%	-0,38%	-0,58%
Materijalni troškovi	64,90%	64,85%	62,20%	65,19%	65,08%
Troškovi osoblja	18,10%	20,03%	23,66%	24,88%	25,42%
Amortizacija	3,91%	4,67%	4,61%	4,77%	5,15%
Ostali troškovi	6,86%	6,55%	2,94%	2,97%	3,11%
Vrijednosno usklađivanje	1,28%	0,13%	2,08%	0,90%	0,56%
Rezerviranja	0,02%	0,13%	0,17%	0,00%	0,00%
Ostali poslovni rashodi	1,68%	2,11%	2,12%	1,14%	0,81%
3. Financijski prihodi	1,29%	1,71%	1,23%	0,31%	0,02%
4. Financijski rashodi	3,11%	1,96%	2,39%	0,52%	0,44%
5. Ukupni prihodi	100%	100%	100,00%	100,00%	100,00%
6. Ukupni rashodi	100%	100%	100,00%	100,00%	100,00%
5. Dobit ili gubitak prije oporezivanja	5,97%	5,51%	1,19%	5,85%	5,96%
6. Porez na dobit	-4,01%	1,18%	0,63%	0,91%	0,87%
7. Dobit ili gubitak razdoblja	9,99%	4,33%	0,56%	4,94%	5,09%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Prema Tablici 23. najveći udio prihoda u ukupnim prihodima zauzimaju poslovni prihodi u svim promatranim godinama. Poslovni prihodi ostvaruju pozitivan trend rasta, rezultat toga je porast prodaje. Najveći udio poslovnih prihoda je ostvaren 2019. godine, a njegov udio je iznosio

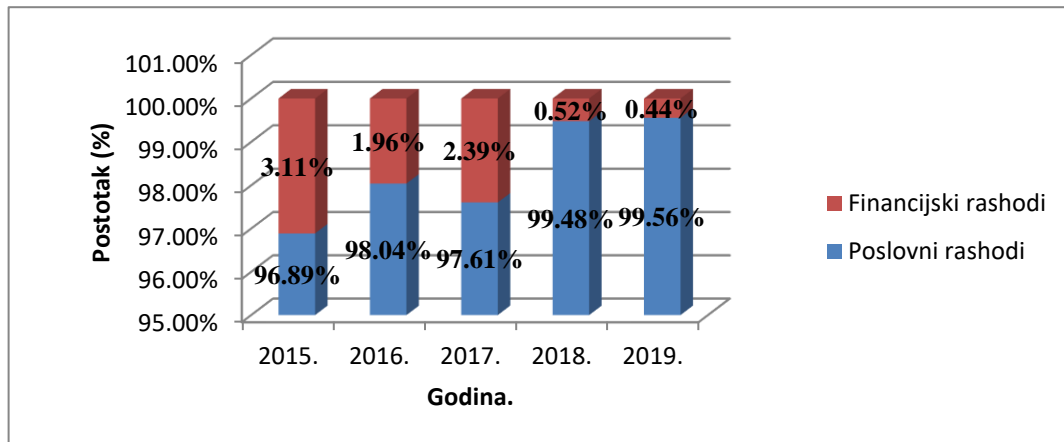
99,98%. Najveća stavka poslovnih prihoda su prihodi od prodaje koji zauzimaju u prosjeku oko 96%. Neznatan udio u ukupnim prihodima zauzimaju financijski prihodi, a njihov udio iz godine i godinu je sve manji. Prosjek svih promatranih godina financijskih prihoda zauzima približno 1%. Grafikon 12. prikazuje strukturu ukupnih prihoda poduzeća "Podravka d.d."

Grafikon 12. Struktura ukupnih prihoda poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

Iz Tablice 23. uočava se kako najveći udio u ukupnim rashodima zauzimaju poslovni rashodi, a neznatan udio zauzimaju financijski rashodi. Rast poslovnih rashoda ujedno se odražava na smanjenje financijskih rashoda u poduzeću. Poslovni rashodi u prosjeku zauzimaju 98% ukupnih rashoda. Najznačajnija stavka su materijalni troškovi koji se u prosijeku kreću 64%, a najveći udio je bio 65,18% u 2018.godini. Druga najznačajnija stavaka poslovnih rashoda su troškovi osoblja koji predstavljaju proizvodne radnike i prodajno osoblje. Nadalje, troškovi osoblja zauzimaju u prosjeku 22% poslovnih rashoda. Što se tiče financijskih rashoda, oni bilježe kontinuirano smanjivanje udjela, a najmanji udio je ostvaren 0,44% u 2019. godini. Grafikon 13. prikazuje strukturu ukupnih rashoda poduzeća "Podravka d.d."

Grafikon 13. Struktura ukupnih rashoda poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

3.4. Analiza poslovanja poduzeća "Podravka d.d." putem financijskih pokazatelja

3.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Tablica 24.prikazuje pokazatelje likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Tablica 24. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,981	2,040	2,075	1,950	2,000
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,166	1,253	1,186	1,108	1,016
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,236	0,277	0,327	0,202	0,056
Koeficijent financijske likvidnosti	0,685	0,701	0,713	0,753	0,759

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

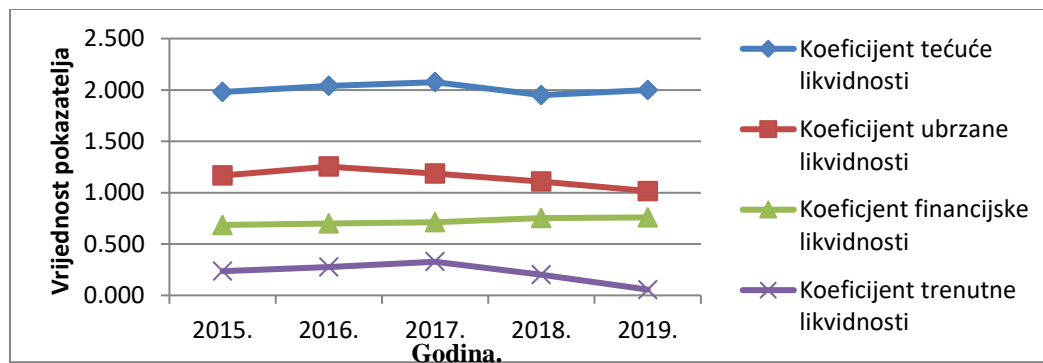
Koeficijent tekuće likvidnosti- prikazuje koliko su kratkoročne obveze poduzeća pokrivena kratkotrajnom imovinom. Pokazatelj bi u pravilu trebao biti veći od 2, a što je kod ovog poduzeća u sasvim zadovoljavajućoj razini jer iznosi u prosjeku 2,009. Koeficijent tekuće likvidnosti najbolji je u 2017. godini te iznosi 2,075, što je dvostruko više kratkotrajne imovine nego li kratkoročnih obveza.

Koeficijent ubrzane likvidnosti- pokazuje u kojem stupnju su kratkoročne obveze pokrivena kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe. Koeficijent je u svim promatranim godinama veći od 1 što znači da je poduzeće na zadovoljavajućoj razini te može održati normalnu likvidnost. Pokazatelj je najbolji u 2016. godini kada je iznosio 1,253 i u 2017. godini 1,186 poslije čega nastupa silazna putanja, no poduzeće je i dalje zadržalo razinu viška unovčive imovine nad kratkoročnim obvezama.

Koeficijent trenutne likvidnosti-pokazuje sposobnost poduzeća da iz novca podmiri nastale kratkoročne obveze. Pokazatelji su u svim godinama unutar granica dopuštenih vrijednost što znači da poduzeće ima raspoloživih novčanih sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza. Pokazatelj je do 2017.godine ostvario uzlazan trend te je iznosio 0,327, nakon čega slijedi negativan trend pada koeficijenta.

Koeficijent financijske stabilnosti- pokazuje u kojem se omjeru dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Poželjno je da pokazatelj bude manji od 1. U svim promatranim godinama pokazatelj je ispod 1 i kreće se u prosjeku 0,72 što znači da poduzeće iz svojih dugoročnih izvora financira i dio tekućih obveza.

Nadalje Grafikon 14. prikazuje kretanje pokazatelja likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." kroz promatrana razdoblja, a izračunatih na temelju podataka iz Tablice 24.

Grafikon 14. Kretanje pokazatelja likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

3.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Tablica 25. prikazuje pokazatelje zaduženosti poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Tablica 25. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent zaduženosti	0,430	0,446	0,428	0,371	0,341
Koeficijent vlastitog financiranja	0,570	0,554	0,572	0,629	0,659
Koeficijent financiranja	0,755	0,806	0,747	0,590	0,517
Pokriće troškova kamata	3,043	3,978	1,505	12,889	15,317
Faktor zaduženosti	3,858	6,222	9,935	4,449	3,756
Stupanj pokrića I	1,128	1,045	1,047	1,084	1,112
Stupanj pokrića II	1,459	1,427	1,403	1,327	1,318

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja- koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se imovine poduzeća financiralo iz tuđih izvora, a dok koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko se imovine financiralo iz glavnice. Kroz sva promatrana razdoblja koeficijent zaduženosti je ispod 50% što je na zadovoljavajućoj razini. Iz godine u godinu koeficijent zaduženosti je sve niži te se u 2019. godini zadržao na 34,1%. Koeficijent vlastitog financiranja poduzeća je na zadovoljavajućoj razini jer prelazi 50%. Od prve do zadnje promatrane godine koeficijent vlastitog financiranja je narastao za 9 postotnih bodova. U zadnjoj promatranoj godini poduzeće se financira sa 66% vlastitih izvora.

Koeficijent financiranja- predstavlja omjer duga i glavnice. Poželjno je da pokazatelj bude što manji odnosno da ne bude veći od 1. U ovom slučaju pokazatelj se kreće u prosijeku od 0,683 što znači da ne koristi intenzivno financijsku polugu.

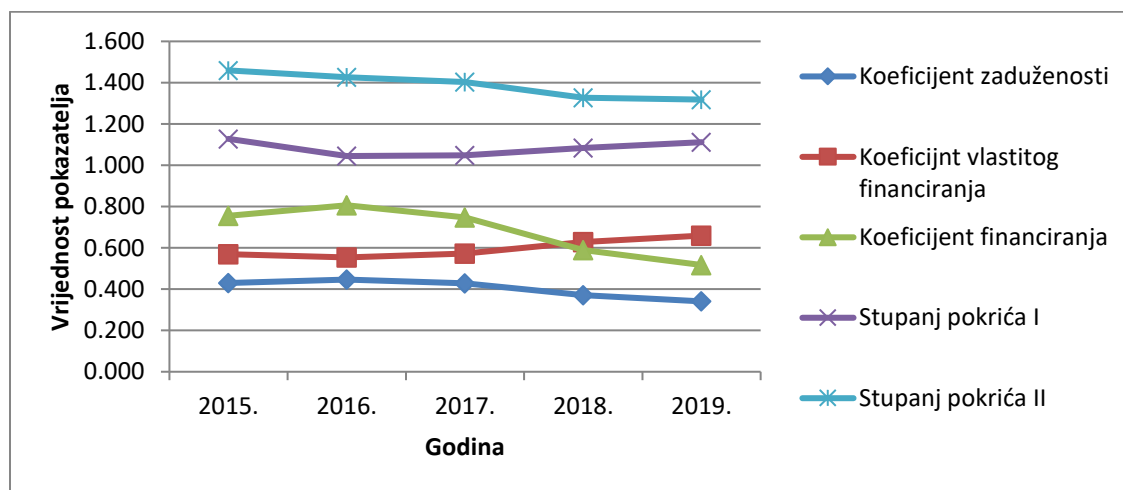
Pokriće troškova kamata- pokazuje je li dobit prije kamata i poreza dovoljna za pokriće kamata. U svim promatranim godinama pokazatelj je na zadovoljavajućoj razini jer prelazi kontrolni prag od 1. Pokazatelj ima uzlazni trend kretanja te je pokriće kamata u 2019. iznosilo 15,317 što znači da su kreditori poduzeća sigurniji i zaduženost poduzeća je manja.

Faktor zaduženosti -pokazuje koliko je potrebno godina da se podmire obveze ukoliko se nastavi s redovnim poslovanjem. Kao kontrola se koristi 5 godina. U ovom slučaju, poduzeće već u

prvim promatranim godinama oscilira, a u posljednje dvije promatrane godine pokazatelj je na zadovoljavajućoj razini i u prosjeku iznosi 4 godine za podmirenje obveza.

Stupanj pokrića I i II- ukazuju o pokriću dugotrajne imovine nad glavnicom (stupanj pokrića I) odnosno glavnicom uvećanom za dugoročne obveze (stupanj pokrića II). Pokazatelji su u svim promatranim godinama zadovoljavajući te su veći od 1. Nadalje, stupanj pokrića I se u prosjeku kreće 1,08, a dok je najveći bio u 2015.godini kada je iznosio 1,128. Što se tiče stupnja pokrića II, bilježi silazni trend, a u 2019. godini zadržao se na 1,318.

Nadalje Grafikon 15. prikazuje kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća "Podravka d.d." kroz promatrana razdoblja, a izračunatih na temelju podataka iz Tablice 25.

Grafikon 15. Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

3.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Tablica 26. prikazuje pokazatelje aktivnosti poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Tablica 26. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,8164	0,8201	0,8424	0,8844	0,9134
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,6498	1,7447	1,8573	2,1069	2,2436
Koeficijent obrta potraživanja	3,344	3,582	4,385	4,574	4,716
Trajanje naplate potraživanja	109,15	101,88	83,23	79,80	77,40
Koeficijent obrta zaliha	3,751	4,369	4,178	4,819	4,506
Dani vezivanja zaliha	97,313	83,548	87,359	75,736	81,010

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Koeficijent obrta ukupne imovine - pokazuje koliko poduzeće može ostvari ukupnih prihoda na jednu jedinicu uložene imovine. Poželjno je da pokazatelj bude što veći. U svim promatranim godinama na jednu jedinicu uložene imovine ostvari se manje od jedne jedinice ukupnih prihoda. Pokazatelj je najveći u 2019. godini kada je iznosio 0,9134.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine- pokazuje koliko poduzeće može ostvariti ukupnih prihoda na uloženu jednu jedinicu kratkotrajne imovine. Kao i kod obrta ukupne imovine poželjno je da pokazatelj bude što veći. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine je u prosjeku veći za dva puta od koeficijenta ukupne imovine. Nadalje, u 2019. godini na jednu jedinicu kratkotrajne imovine poduzeće ostvari 2,243 jedinica ukupnih prihoda.

Koeficijent obrta potraživanja- pokazuje prosječni broj dana da se naplati potraživanje. U 2019. godini na jednu jedinicu uloženog potraživanja poduzeće je ostvarilo 4,761 ukupnih prihoda.

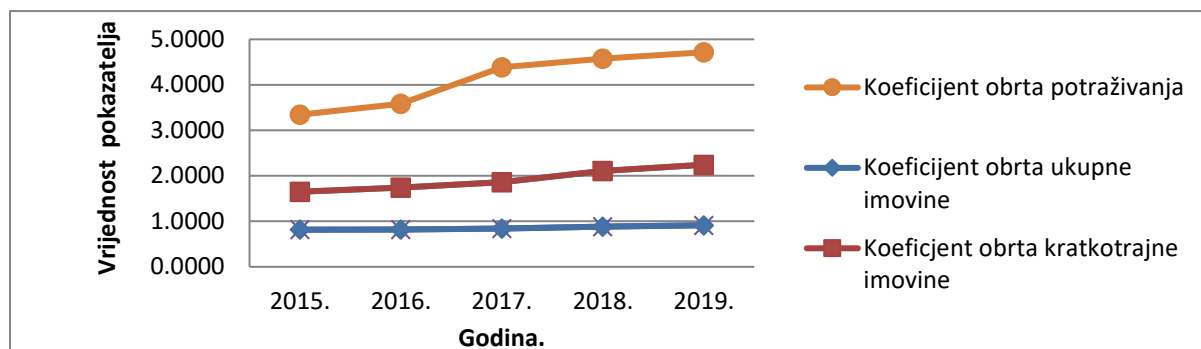
Koeficijent naplate potraživanja- pokazuje koliko je potrebno dana da se naplati potraživanje. Najviše dana je bilo potrebno u 2015. godini približno 109 dana, no trend naplate se smanjivao pa je tako u 2019. godini bilo potrebno 77 dana.

Koeficijent obrtaja zaliha- pokazuje koliko poduzeće ostvari prihoda na jednu jedinicu uloženih zaliha. Poželjno je da pokazatelj bude što manji. Kroz promatrane godine koeficijent obrtaja zaliha značajno oscilira, a na jednu jedinicu uloženih zaliha može se ostvariti u prosjeku 4,32 jedinica prihoda.

Dani vezivanja- pokazuje prosječan broj dana potrebnih za prodaju preostalih zaliha. U prvoj promatranoj godini pokazatelj je bio najveći te je bilo potrebno 97 dana da se zalihe prodaju. U narednim godinama pokazatelj je manji te je u 2019. godini iznosio 81 dan.

Nadalje, Grafikon 16. prikazuje kretanje pokazatelja aktivnosti poduzeća "Podravka d.d." kroz promatrana razdoblja, a izračunatih na temelju podataka iz Tablice 26.

Grafikon 16. Kretanje pokazatelja aktivnosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

3.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 27. prikazuje pokazatelje ekonomičnosti poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Tablica 27. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,064	1,058	1,012	1,062	1,063
Ekonomičnost prodaje	1,084	1,061	1,024	1,064	1,068
Ekonomičnost financiranja	0,440	0,926	0,522	0,623	0,047

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

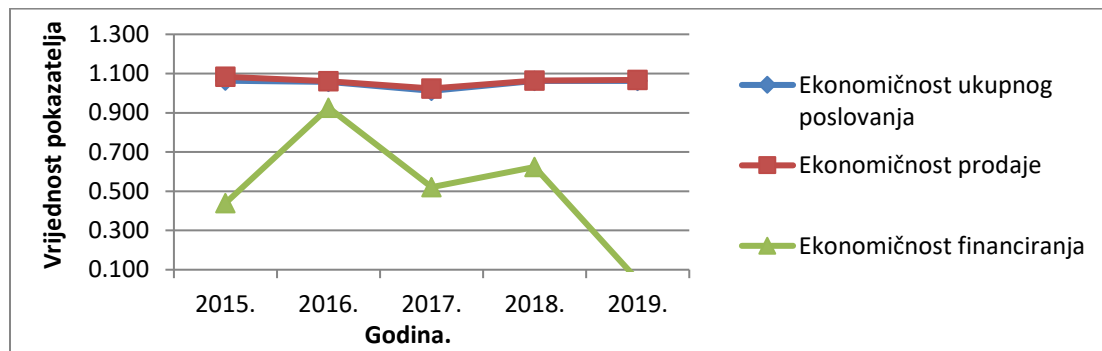
Ekonomičnost ukupnog poslovanja- pokazuje koliko se ostvari novčanih jedinica prihoda na jednu jedinicu rashoda. Pokazatelj je za sve promatrane godine zadovoljavajući jer je veći od 1. Nadalje u 2019. godini na jednu jedinicu rashoda ostvari se 1,063 jedinica ukupnih prihoda.

Ekonomičnost prodaje- pokazuje koliko se ostvari novčanih jedinica prihoda od prodaje na jednu jedinicu poslovnih rashoda. Pokazatelj poduzeća je na svim razinama zadovoljavajući jer prelazi kontrolni prag od 1. Nadalje, pokazatelj se kroz sve promatrane godine zadržao na približno istoj

razini uz blage oscilacije. Tako je u 2017. godini ostvareno 1,102 jedinica poslovnih prihoda na jednu uloženu jedinicu poslovnih rashoda.

Ekonomičnost financiranja- pokazuje koliko se ostvari financijskih rashoda na jednu jedinicu uloženih financijskih prihoda. Pokazatelj poduzeća u svim godinama je manji od 1 te nije zadovoljavajući. U prosjeku na jednu jedinicu uloženih financijskih rashoda poduzeće ostvari 0,511 jedinica financijskih prihoda.

Prema Grafikonu 17.prikazano je kretanje pokazatelja ekonomičnosti poduzeća "Podravka d.d." kroz promatrana razdoblja, a izračunatih na temelju podataka iz Tablice 27.

Grafikon 17. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

3.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 28. prikazuje pokazatelje profitabilnosti poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Tablica 28. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Bruto profitna marža	0,089	0,074	0,036	0,063	0,064
Neto profitna marža	0,129	0,062	0,029	0,054	0,055
Rentabilnost imovine	0,073	0,060	0,030	0,056	0,058
Rentabilnost glavnice	0,143	0,064	0,008	0,069	0,071

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Bruto profitna marža- pokazuje koliko poduzeće ostvari dobiti prije kamata i poreza u odnosu na ostvareni prihod. Na jednu jedinicu prodanog proizvoda poduzeće u prosjeku ostvari 0,065 jedinica dobiti prije poreza. Pokazatelj je bio najbolji u 2015. godini kada je iznosio 0,089, a najlošiji s 0,036 u 2017. godini.

Neto profitna marža- pokazuje koliko poduzeće ostvari neto dobiti u odnosu na ostvareni prihod. Na jednu jedinicu prodanog proizvoda poduzeće u prosjeku ostvari 0,066 jedinica neto dobiti. Nadalje, neto marža ima visoke oscilacije tako se od 2015. godine do 2019. godine smanjila za 7 postotnih poena.

Rentabilnost imovine- pokazuje koliko se ostvari dobiti prije poreza i kamata na jednu jedinicu uložene imovine. Najveći povrat na imovinu od 7,3% bio je u 2015. godini, a najmanji povrat je ostvaren u 2017. godini kada je iznosio 3%. Na jednu jedinicu uložene imovine poduzeće ostvari u prosjeku 0,055 jedinica dobiti prije poreza i kamata.

Rentabilnost glavnice- pokazuje koliki je povrat na uloženi kapital poduzeća. Najbolji povrat kapitala je ostvaren u 2015. godini, a iznosio je 14,3%. Nadalje, povrat kapitala ima silaznu tendenciju sve do 2017. godine kada je iznosio 0,8%. Nakon toga, slijedi uzlazan trend gdje je u 2017. godini za jednu jedinicu uloženog kapitala ostvareno 0,071 jedinica neto dobiti ili čak 7,1%.

3.4.6. Pokazatelji investiranja

Tablica 29. prikazuje pokazatelje profitabilnosti poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Tablica 29. Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Dobit po dionici	56,638	26,370	3,347	29,716	31,897
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	5,886	14,316	80,668	12,619	15,174

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Dobit po dionici- pokazuje koliko je ostvareno novčanih sredstava po dionici. Tako je u 2015. godini po jednoj dionici ostvareno 56,638 kuna neto dobiti. Dok je u zadnjoj promatranoj 2019.godini dobit po dionici iznosila 31,897 kuna.

Odnos cijene i dobiti po dionici- pokazuje koliko je cijena veća od dobiti po dionici. U 2017. godini tržišna cijena je bila skoro 80 puta veća od dobiti po dionici, dok je najmanja bila u 2015. godini kada je iznosila 5,866. Promatrajući cijene i dobiti po dionici oscilacije iz godine u godinu su poprilično visoke.

3.5. Analiza poslovanja poduzeća "Podravka d.d." putem zbrojnih financijskih pokazatelja

3.5.1. Altmanov sustav pokazatelja: Zeta score

Altman Zeta score pokazatelj je putem kojeg je moguće predvidjeti financijsku stabilnost poduzeća Podravka d.d.. Izračun pokazatelja Zeta score temeljen je na bilanci i računu dobiti i gubitka. S obzirom da je "Podravka d.d." kompanija koja posluje na tržištu kapitala, primijenjen je inicijalni Altmanov Z score indeks. Nadalje, Tablicom 30. bit će prikazana vrijednost parametara pojedinačne i ukupne vrijednost svih pokazatelja Zeta scorea.

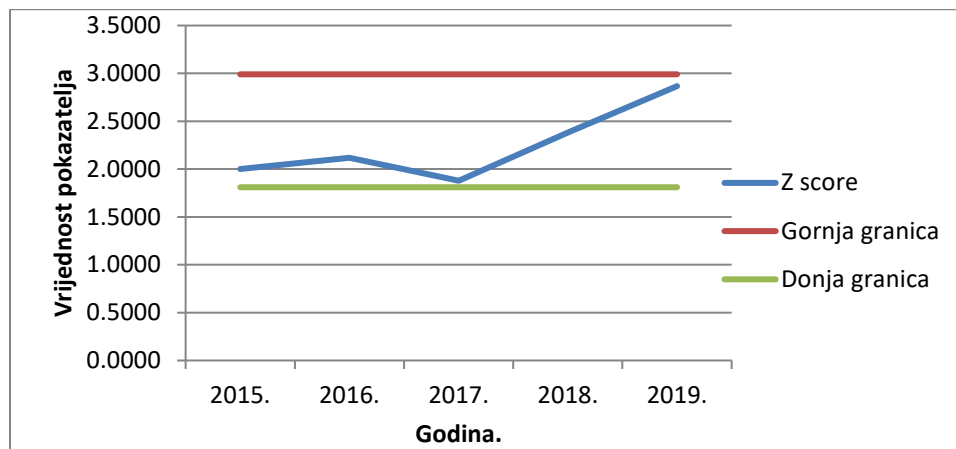
Tablica 30. Altman Zeta score poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju do 2015. do 2019. godine.

NAZIV POKAZATELJA/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
X1	0,2450	0,2396	0,2350	0,2045	0,2036
X2	0,0236	0,0758	0,0761	0,0642	0,0818
X3	0,0727	0,0604	0,0300	0,0560	0,0582
X4	1,1155	1,2242	0,9642	1,6480	2,3546
X5	0,7637	0,7919	0,8123	0,8733	0,9029
Z score	1,9999	2,1193	1,8782	2,3822	2,8666

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Kompanija "Podravka d.d." kroz sva promatrana razdoblja posluje s djelomično ugroženom financijskom stabilnošću jer je vrijednost Z score ispod 2,99. Poduzeću ne prijete vjerojatnost stečaja jer iz godine u godinu ostvaruje kontinuirani napredak pa je tako u 2015. godini

pokazatelj iznosio 1,9999, a na kraju 2,866 što znači da poduzeće ide ka financijskoj stabilnosti. Rast proizvodnje i prodaje stabilizirao je financijsku poziciju poduzeća. Navedeni uzlazni trend rasta Z socra kompanije "Podravka d.d." prikazan je Grafikonom 18.

Grafikon 18. Kretanje Altmanovog Z scora poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

3.5.2. Bex indeks

Poslovna izvrsnost poduzeća "Podravka d.d." definiran je putem Bex indeksa uz primjenu temeljnih financijskih izvještaja bilance i računa dobiti i gubitka. Tablicom 31. prikazani su pokazatelji Bex indeksa.

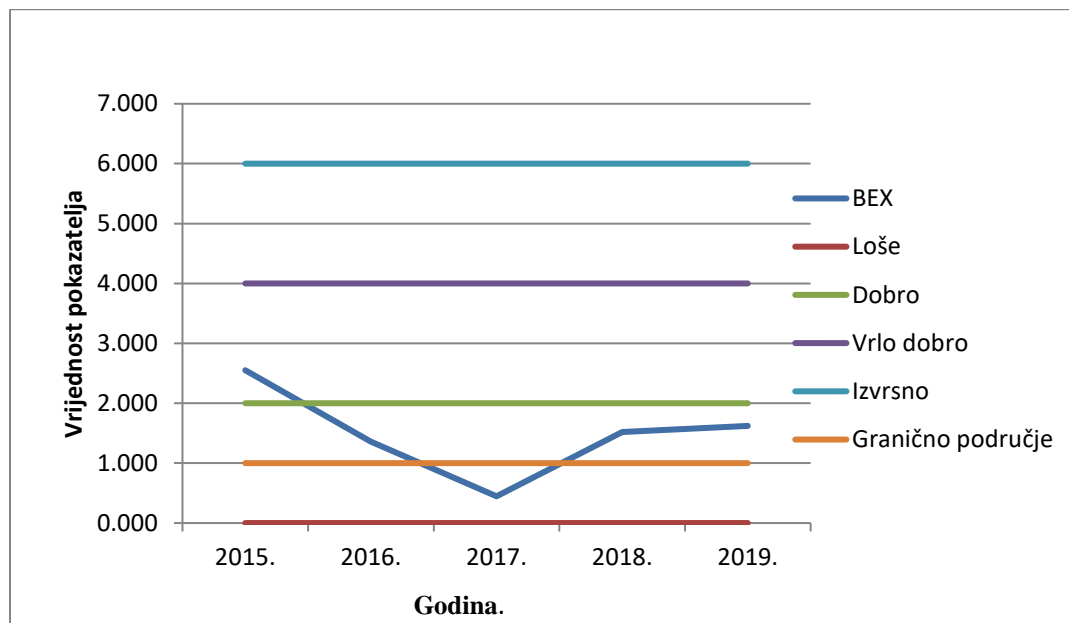
Tablica 31. Bex indeks za poduzeće "Podravka d.d." u razdoblju do 2015. do 2019. godine.

NAZIV POKAZATELJA/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Profitabilnost ex1	0,073	0,060	0,030	0,056	0,058
Stvaranje vrijednosti ex2	3,578	1,604	0,206	1,736	1,764
Likvidnost ex3	0,284	0,275	0,273	0,249	0,256
Financijska snaga ex4	1,290	1,163	0,867	1,433	1,710
BEX	2,551	1,362	0,447	1,517	1,623

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Prema dostupnim podacima iz Tablice 31. pokazatelj profitabilnosti ne prelazi kontrolni prag od 17%, nego je kontinuirano manji te iznosi u prosjeku 5,5%. Nadalje, pokazatelj likvidnost u svim promatranim godinama je na zadovoljavajućoj razini te prelazi mjeru od 25%. Što se tiče pokazatelja stvaranja vrijednosti, u prosjeku je veći od 1 što pridonosi kumulativno većoj poslovnoj izvrsnosti poduzeća "Podravka d.d.". Financijska snaga poduzeća je iznimno jaka jer u svim promatranim godinama osim u 2017. godini stvorena mogućnost pokriva obveze iz neto dobiti uvećane za amortizaciju, kamate i poreze.

Bex indeks poduzeća kroz sva promatrana razdoblja podložan je velikim oscilacijama od graničnog poslovanja do vrlo dobrog poslovanja. Kompanija "Podravka d.d." u 2015. godini ostvaruje vrlo dobru poslovnu izvrsnost, poslije koje slijedi pad poslovne izvrsnosti do graničnog područja u 2017. godini. Ozbiljne promjene u strukturi poslovanja pridonijele su tendenciji rasta poslovne izvrsnosti na bolje do 2019. godine. U daljnjem razdoblju od kompanije se mogu očekivati ozbiljna unaprjeđenja jer posjeduje iznimno jaku financijsku snagu i mogućnost generiranja novih vrijednosti. Grafikon 19. prikazuje kretanje Bex indeksa kroz promatrana razdoblja.

Grafikon 19. Kretanje Bex indeksa kompanije "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima sa Zagrebačke burze

4. USPOREDBA PODUZEĆA "PODRAVKA D.D." S IZABRANIM KONKURENTIMA

U ovom dijelu rada predstaviti će se izabrani konkurenti kompanije "Podravka d.d." radi detaljnije usporedbe. Nadalje, prikazat će se osnovni podaci o poduzećima te izračunati odabrani financijski pokazatelji.

4.1. Izabrani konkurenti

4.1.1. Poduzeće "Kraš d.d."

Poduzeće "Kraš d.d." jedan od vodeći proizvođača prehrambenih konditorskih proizvoda u jugoistočnoj Europi. Sjedište kompanije je u Zagrebu u ulici Ravnice 48, a društvo ima upisan temeljni kapital u iznosu od 599.448.400 kuna koji je podijeljen na 1498621 dionicu nominalne vrijednosti 400 kuna.⁴⁶Svoje poslovanje "Kraš d.d." započeo je davne 1911. godine proizvodnjom čokolade Union u Zagrebu. Osim čokolade (Dorina, Čoksa, Životinjsko carstvo) danas poduzeće proizvodi kekse (Domaćica, Napolitanke, Tortica), valfe (Jaffa, Petit Beurre) i bombonske proizvode (Ki- Ki, Bronhi, Pepermint). Kompanija "Kraš d.d." osim tvornica u Zagrebu vlasnik je tvornice "Karolina d.o.o.", Osijek. Nadalje, što se tiče inozemnog tržišta, vlasnik je tvornica u Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Srbiji i Makedoniji.

Tablica 32. Odabrani pokazatelji poduzeća Kraš d.d. u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

POKAZATELJI/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,329	1,394	1,511	1,665	2,218
Koeficijent zaduženosti	0,475	0,476	0,450	0,401	0,362
Koeficijent obrtaja potraživanja	3,107	3,250	3,429	3,507	3,632
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,859	0,847	0,855	0,846	0,899
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,019	1,033	1,039	1,065	1,019
Trajanje naplate potraživanja	117,470	112,320	106,441	104,063	100,508
Neto profitna marža	0,028	0,030	0,041	0,057	0,019
Rentabilnost imovine	0,027	0,032	0,042	0,058	0,021

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

⁴⁶"Kraš d.d." (2021.): Službena web stranica, (internet), raspoloživo na: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/o-nama> pregledano 25.02.2021.)

Koeficijent tekuće likvidnosti u svim promatranim godinama je na prihvatljivoj razini pri čemu je najveći u 2019. godini kada iznosi 2,218. Koeficijent zaduženosti je ispod kritične razine 50% što znači da se poduzeće više financira iz vlastitih izvora. Nadalje, od početnog razdoblja koeficijent zaduženosti ostvaruje silazan trend od 2015. do 2019. godine kada je zaduženost pala za 10 postotnih bodova. Koeficijent obrta potraživanja ostvaruje uzlazan trend odnosno u 2019. godini na jednu jedinicu potraživanja se ostvari 3,632 jedinica prihoda od prodaje. Koeficijent obrtaja ukupne imovine u svim godinama je na približno istoj razini, a u prosjeku se ostvaruje 0,861 jedinica prihoda na jednu jedinicu uložene imovine. Ekonomičnost ukupnog poslovanja pokazuje kako je poduzeće u svim razdobljima poslovalo pozitivno jer je vrijednost prelazila 1. Trajanje naplate potraživanja je u kontinuiranom padu od prve do zadnje promatrane godine, a broj dana se smanjio za 17. Neto profitna marža i rentabilnost imovine najviša je bila u 2018. godini kada je poduzeće na jednu kunu prihoda i ukupne imovine ostvarilo 0,57 kuna neto dobiti odnosno 0,58 kuna bruto dobiti.

4.1.2. Poduzeće "Zvečevo d.d."

Poduzeće "Zvečevo d.d." osnovana je kao tvornica "Stock cognac Medicinal" u listopadu 1921. godine u Požegi. Bila je vodeći proizvođač jakih alkoholnih pića, ali danas je kulturni proizvođač prehrambenih proizvoda: čokolada, bombona, karamel i sl. Nadalje, "Zvečevo d.d." je osmislilo prvu čokoladu u svijetu Mikado s rižom koja je priznata diljem svijeta te se distribuira na području Sjeverne Amerike, Australije, Novog Zelanda, Njemačke, Mađarske i Švicarske. Poduzeće broji približno oko 300 zaposlenika. Iznos temeljnog kapitala društva 61.561.600 kuna koji je podijeljen na 307.808 redovnih dionica na ime, a svaka u nominalnom iznosu od 200,00 kuna.⁴⁷

---

⁴⁷"Zvečevo d.d." (2021.): Službena web stranica,(internet), raspoloživo na: <https://www.zvecevo.hr/> (pregledano 25.02.2021.)

Tablica 33. Odabrani pokazatelji poduzeća "Zvečevo d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

POKAZATELJI/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,7602	0,6398	0,4490	0,4100	0,3520
Koeficijent zaduženosti	0,7137	0,7776	0,8967	0,8453	0,9168
Koeficijent obrtaja potraživanja	1,8711	1,9148	1,2901	5,3710	8,7141
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,5015	0,5152	0,2903	0,9271	0,5496
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,9460	0,8522	0,7001	1,0413	0,8623
Trajanje naplate potraživanja	195,0711	190,6227	282,9173	67,9576	41,8859
Neto profitna marža	0,0051	-0,1217	-0,2408	0,0600	-0,1170
Rentabilnost imovine	0,0026	-0,0627	-0,0699	0,0556	-0,0643

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Koeficijent tekuće likvidnosti u svim promatranim razdobljima je ispod zadovoljavajuće razine. Vrijednost pokazatelja se kreće u prosjeku 0,522 što znači da ima dvostruko više obveza nego li kratkotrajne imovine. Koeficijent obrtaja ukupne imovine ima najveću vrijednost u 2018. godini kada je na jednu kunu ukupne imovine ostvareno 0,927 ukupnih prihoda. Koeficijent obrtaja potraživanja je najveći u 2019. godini kada je na jednu kunu uloženu u potraživanja ostvareno 8,741 prihoda od prodaje. Poduzeće je poslovalo ekonomično u 2018. godini gdje je za jednu jedinicu rashoda ostvareno 1,0413 jedinica prihoda, a preostala razdoblja poduzeće je poslovalo s gubitkom. Neto profitna marža kroz godine podložna je oscilacijama, a ujedno najveća marža je ostvarena u 2018. godini kada je za jednu kunu prihoda ostvareno 0,06 kuna neto dobiti.

4.1.3. Poduzeće "Koka d.d."

Poduzeće "Koka d.d." predstavlja kolijevku peradarske proizvodnje, a osnovana je 1961. godine u Varaždinu. Navedeni subjekt je pripojen kompaniji "Vindiji d.d." davne 1995. godine. "Koka d.d."u poslovanju primjenjuje koncept "od polja do stola". Poduzeće je uspostavilo sustav samokontrole temeljen na načelima HACCP-a kao preventivni sustav kontrole hrane. Sustav upravljanja kvalitetom "Koka d.d."temeljen je na sljedećim normama: ISO 9001, IFS,

BRC, HALAL, HACCP I SOP. Iznos temeljnog kapitala društva 180.644.000,00 kuna, a podijeljen je na 903.220 redovnih dionica poduzeća, a svaka u iznosu od 200 kuna.⁴⁸

Tablica 34. Odabrani pokazatelji poduzeća "Koka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

POKAZATELJI/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,663	1,794	1,655	1,691	1,617
Koeficijent zaduženosti	0,493	0,503	0,497	0,458	0,439
Koeficijent obrtaja potraživanja	2,686	2,556	2,683	2,960	2,870
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,127	1,088	1,144	1,211	1,233
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,007	1,003	1,009	1,007	1,021
Trajanje naplate potraživanja	135,902	142,810	136,066	123,297	127,187
Neto profitna marža	0,011	0,013	0,014	0,013	0,023
Rentabilnost imovine	0,014	0,015	0,019	0,018	0,035

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Koeficijent tekuće likvidnosti kroz cijelo razdoblje promatranja na prihvatljivoj razini, a najveća sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza je u 2016. godini kada iznosi 1.794. Poduzeće se više financira iz vlastitih izvora, nego li tuđih izvora financiranja. Nadalje, trend smanjenja zaduženosti nastupio je od 2016 godine. "Koka d.d." je najviše obrnula svoja potraživanja u 2018. godini kada je na jednu kunu uloženog potraživanja ostvareno 2,960 kuna prihoda od prodaje. Poduzeće je tijekom cijelog promatranog razdoblja poslovalo ekonomično, no višak prihoda nad rashodima najviše je ostvaren u 2019. godini kada je iznosio 1,021. Neto profitna marža i rentabilnost ukupne imovine imaju uzlazni trend rasta. Tako se na jednu kunu uložene imovine u prosijeku ostvari 0,0148 kuna neto dobiti. Najveći povrat na imovinu je ostvaren u 2019. godini kada je iznosio 3,5 %.

4.1.4. Poduzeće "Koestlin d.d."

Poduzeće "Koestlin d.d." osnovano je Dragutin Wolfдавne 1905. godine u Bjelovaru. Od osnutka pa do danas poduzeće je prošlo trnovit put od manufakturne proizvodnje do industrijske, a ujedno je jedan od vodećih regionalnih proizvođača konditorskih proizvoda. Godišnji proizvodni kapacitet poduzeća je približno 25000 tona na godinu. "Koestlin d.d." ima dugu tradiciju proizvodnje vrhunskih slastica keksi, čajna peciva, vafli i slanih peciva. Među najpoznatijim

⁴⁸"Koka d.d." (2021.): Službena web stranica,(internet), raspoloživo na: <http://www.vindija.hr/O-nama/Tvrtke-clanice/Koka.html?Y2lcNjY%3D> (pregledano 25.02.2021)

brandovima poduzeća ističu se Paris, Breakfast Bictuis, Saltas, Petit Beruare, Wafers, Princeza, Tea napolitanke itd. Što se tiče vlasničke strukture, od 2002. godine kompanija je u vlasništvu tvrtke "Mepas d.o.o.". Kompanija "Koestlin d.d." ima uplaćeni temeljni kapital u iznosu od 96.259.967,09 kn koji je podijeljen na 130 276 redovnih dionica.⁴⁹

Tablica 35. Odabrani pokazatelji poduzeća "Koestlin d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

POKAZATELJI/ GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,225	2,444	1,499	1,350	1,289
Koeficijent zaduženosti	0,392	0,355	0,333	0,361	0,363
Koeficijent obrtaja potraživanja	2,679	3,392	3,539	3,603	4,159
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,875	0,928	0,939	0,841	0,851
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,052	1,029	1,037	1,020	0,991
Trajanje naplate potraživanja	136,260	107,597	103,131	101,312	87,768
Neto profitna marža	0,066	0,038	0,037	0,019	-0,008
Rentabilnost imovine	0,058	0,037	0,041	0,019	-0,007

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Koeficijent tekuće likvidnost u prve dvije godine promatranja je na zadovoljavajućoj razini, a u preostalim godinama je na prihvatljivoj razini. U 2016. godini koeficijent tekuće likvidnosti je bio najveći i iznosio je 2,444 što predstavlja više od dvostruko kratkotrajne imovine nad kratkoročnim obvezama. Poduzeće ima iznimno malu zaduženost, a kreće se u prosjeku od oko 36,1%. Koeficijent obrtaja potraživanja ukazuje na uzlaznu tendenciju rasta iz godine u godinu, a najveći je u zadnjoj godini kada je ostvareno 4,159 prihoda od prodaje na jednu kunu uložених potraživanja. Koeficijent obrtaja ukupne imovine zadržavaju se na približno sličnoj razini kroz promatrane godine pa je tako u 2017. godini na jednu kunu ukupne imovine ostvareno 0,939 ukupnih prihoda. "Koestlin d.d." poslovalo je ekonomično od 2015. do 2018. godine, no u zadnjoj promatranoj godini poslovalo je s gubitkom. Od prve do zadnje promatrane godine trajanje naplate za potraživanje se smanjilo za približno 50 dana. Neto profitna marža i rentabilnost su najveće u 2015. godini, a najmanje u 2019. godini. Tako se u 2015. godini na jednu kunu uložene imovine ostvarilo 0,066 kuna neto dobiti.

⁴⁹"Koestlin d.d.". (2021.): Službena web stranica,(internet), raspoloživo na: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama>(pregledano 10.05.2021.)

4.2. Usporedna analiza poduzeća "Podravka d.d." s i zabranim konkurentima

4.2.1. Usporedba poduzeća putem pokazatelja poslovanja

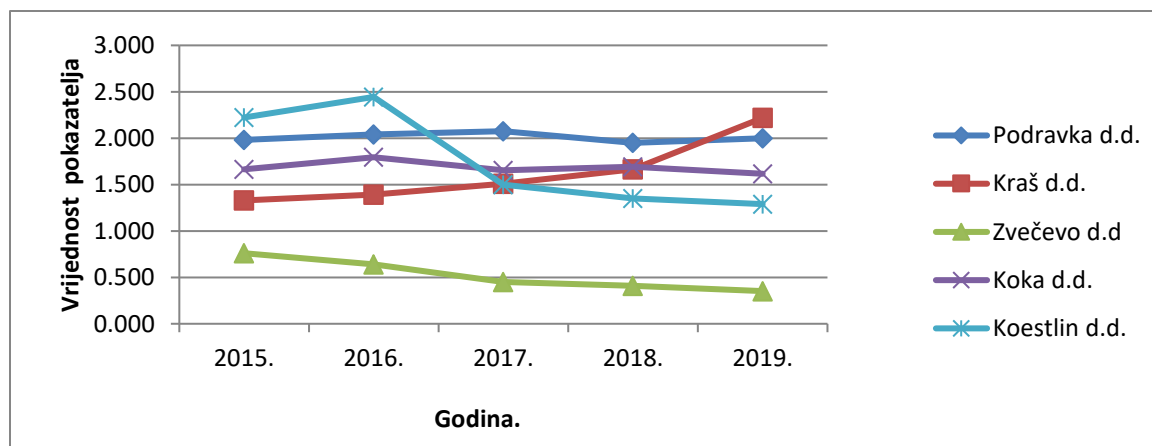
Tablica 36. Odabrani pokazatelji poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

ODABRANI POKAZATELJI / GODINA.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti					
Podravka d.d.	1,981	2,040	2,075	1,950	2,000
Kraš d.d.	1,329	1,394	1,511	1,665	2,218
Zvečevo d.d.	0,7602	0,6398	0,4490	0,4100	0,3520
Koka d.d.	1,663	1,794	1,655	1,691	1,617
Koestlin d.d.	2,225	2,444	1,499	1,350	1,289
Koeficijent zaduženosti					
Podravka d.d.	0,430	0,446	0,428	0,371	0,341
Kraš d.d.	0,475	0,476	0,450	0,401	0,362
Zvečevo d.d.	0,714	0,778	0,897	0,845	0,917
Koka d.d.	0,493	0,503	0,497	0,458	0,439
Koestlin d.d.	0,392	0,355	0,333	0,361	0,363
Koeficijent obrtaja potraživanja					
Podravka d.d.	3,344	3,582	4,385	4,574	4,716
Kraš d.d.	3,107	3,250	3,429	3,507	3,632
Zvečevo d.d.	1,8711	1,9148	1,2901	5,3710	8,7141
Koka d.d.	2,686	2,556	2,683	2,960	2,870
Koestlin d.d.	2,679	3,392	3,539	3,603	4,159
Koeficijent obrtaja ukupne imovine					
Podravka d.d.	0,8164	0,8201	0,8424	0,8844	0,9134
Kraš d.d.	0,859	0,847	0,855	0,846	0,899
Zvečevo d.d.	0,5015	0,5152	0,2903	0,9271	0,5496
Koka d.d.	1,127	1,088	1,144	1,211	1,233
Koestlin d.d.	0,875	0,928	0,939	0,841	0,851
Ekonomičnost ukupnog poslovanja					
Podravka d.d.	1,064	1,058	1,012	1,062	1,063
Kraš d.d.	1,019	1,033	1,039	1,065	1,019
Zvečevo d.d.	0,9460	0,8522	0,7001	1,0413	0,8623
Koka d.d.	1,007	1,003	1,009	1,007	1,021
Koestlin d.d.	1,052	1,029	1,037	1,020	0,991
Trajanje naplate potraživanja					
Podravka d.d.	109,15	101,88	83,23	79,80	77,40
Kraš d.d.	117,470	112,320	106,441	104,063	100,508
Zvečevo d.d.	195,0711	190,6227	282,9173	67,9576	41,8859
Koka d.d.	135,902	142,810	136,066	123,297	127,187
Koestlin d.d.	136,260	107,597	103,131	101,312	87,768
Neto profitna marža					
Podravka d.d.	0,129	0,062	0,029	0,054	0,055
Kraš d.d.	0,028	0,030	0,041	0,057	0,019
Zvečevo d.d.	0,0051	-0,1217	-0,2408	0,0600	-0,1170
Koka d.d.	0,011	0,013	0,014	0,013	0,023
Koestlin d.d.	0,066	0,038	0,037	0,019	-0,008

Nastavak Tablice 36.					
ODABRANI POKAZATELJI / GODINA.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Rentabilnost imovine					
Podravka d.d.	0,073	0,060	0,030	0,056	0,058
Kraš d.d.	0,027	0,032	0,042	0,058	0,021
Zvečevo d.d.	0,0026	-0,0627	-0,0699	0,0556	-0,0643
Koka d.d.	0,014	0,015	0,019	0,018	0,035
Koestlin d.d.	0,058	0,037	0,041	0,019	-0,007

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

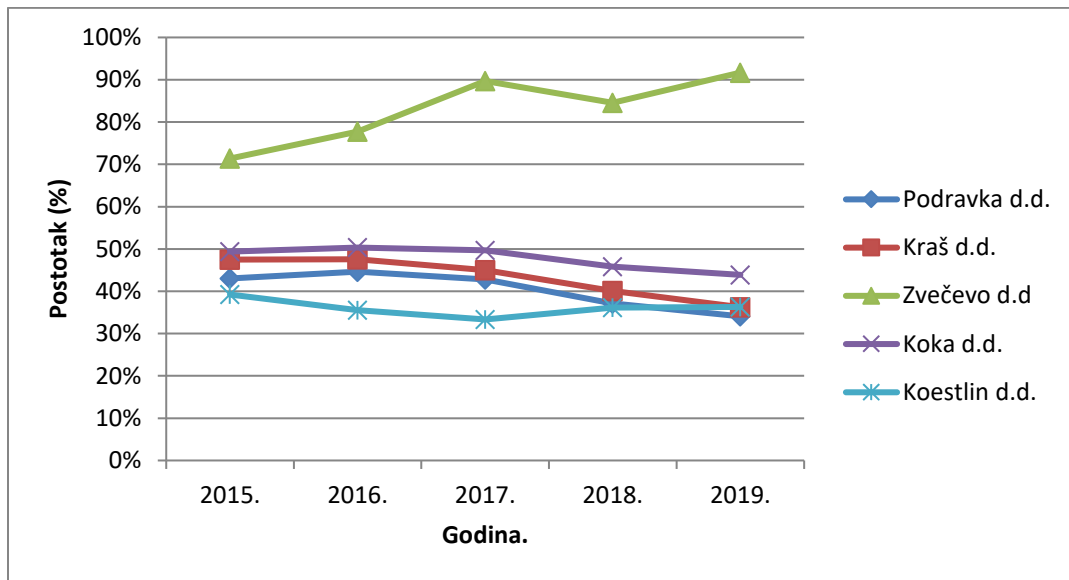
Prema Tablici 36. može se vidjeti da je koeficijent tekuće likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." u svim promatranim godinama na idealnoj razini od oko 2, a dok su u konkurenata vrijednosti podložne velikim oscilacijama. Poduzeće "Zvečevo d.d." ostvaruje najlošije koeficijente tekuće likvidnosti tijekom promatranog perioda. Nadalje, poduzeće "Kraš d.d." ostvaruje uzlazan trend te se u 2019. godini koeficijent tekuće likvidnosti zadržao na 2,218. Poduzeće "Koestlin d.d." u prve 2 godine ostvaruje iznimno visoke vrijednosti koeficijenta tekuće likvidnosti dok su u preostalom razdoblju vrijednosti niže od idealnih. Prosječni koeficijent tekuće likvidnosti tijekom promatranog perioda poduzeća "Podravka d.d." je bolji od konkurenata te iznosi 2,009. Grafikon 20. pokazuje koeficijent tekuće likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

Grafikon 20. Kretanje pokazatelja tekuće likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

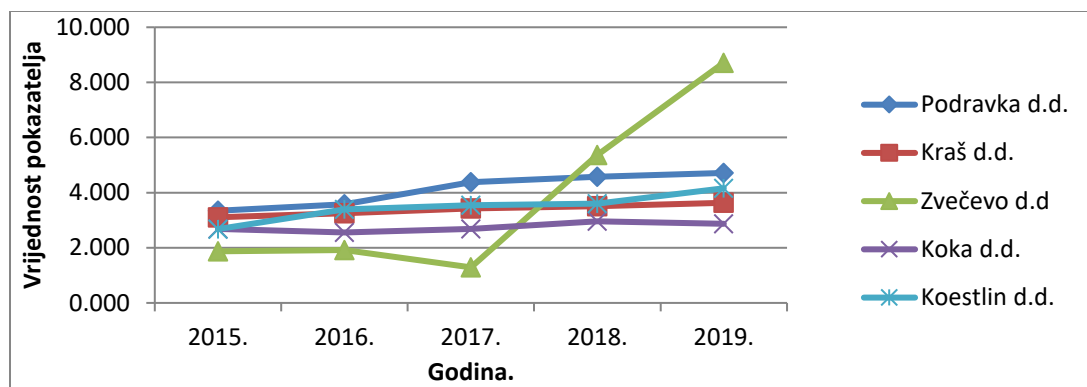
Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora, a trebao bi iznositi 50% i niže. Prema Tablici 36. uočljivo je da su poduzeće "Podravka d.d." i " Koestlin d.d." najmanje financirali ukupnu imovinu iz ukupnih obveza u odnosu na izabrane konkurente kroz promatrano razdoblje. Nadalje, poduzeće "Zvečevo d.d." najviše se financira iz tuđih izvora sredstava te prelazi preporučeni prag od 50%. Grafikon 21. pokazuje nam koeficijent zaduženosti poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

Grafikon 21. Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

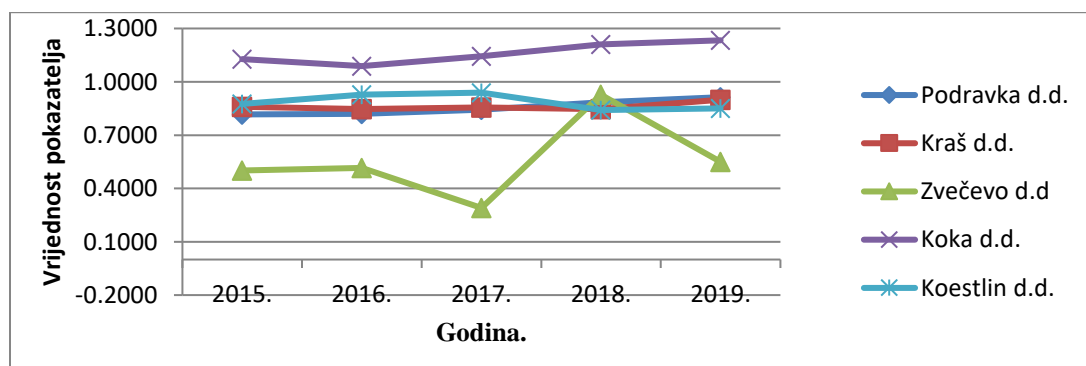
Potrebno je da koeficijent obrtaja potraživanja bude što veći. Prema Tablici 36. poduzeće "Podravka d.d." u prve 3 promatrane godine ostvaruje najveći obrtaj potraživanja. Nadalje, u preostaloj 2018. i 2019. godini najbolji obrtaj ostvaruje poduzeće „Zvečevo d.d.“. Također, višak poslovnih prihoda nad rashodima ostvaruju poduzeća „Koka d.d." i „Kandit d.d.". Grafikon 22. pokazuje koeficijent obrtaja potraživanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

Grafikon 22. Kretanje pokazatelja obrtaja potraživanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

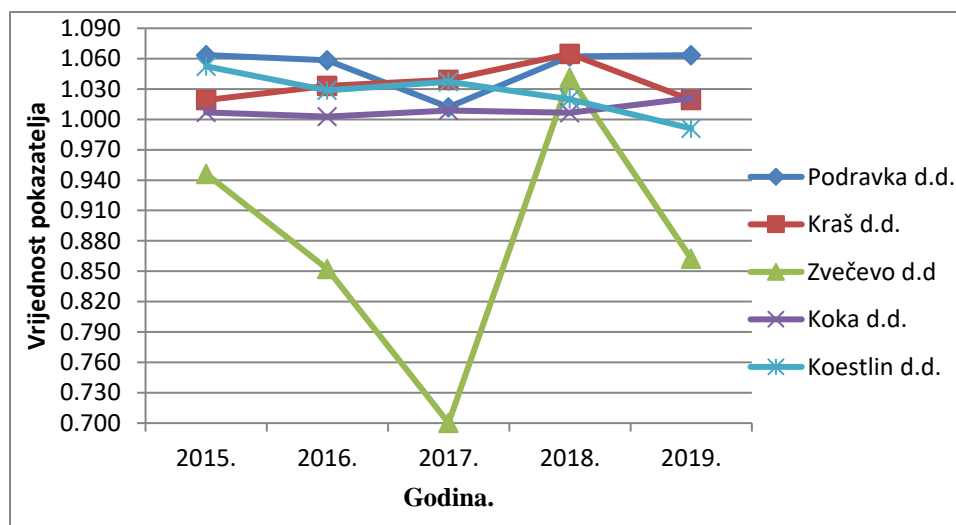
Za koeficijent obrtaja ukupne imovine potrebno je da pokazatelj bude što veći, a on nam govori koliko poduzeće ostvari prihoda na jednu kunu uložene imovine. Prema Tablici 35. poduzeće "Koka d.d." kroz cijelo promatrano razdoblje ostvaruje najbolje rezultate u odnosu na izabrane konkurente. Poduzeće "Zvečevo d.d." s druge strane bilježi velike oscilacije tijekom promatranog perioda. Također obrtaj ukupne imovine sa 2017. godine na 2018. godinu narastao je za dvostruko. Preostali izabrani konkurenti zadržavaju se na razini 0,8 do 1 tijekom cijelog promatranog perioda. Grafikon 23. pokazuje koeficijent obrtaja ukupne imovine poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

Grafikon 23. Kretanje pokazatelja obrtaja ukupne imovne poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Ekonomičnost ukupnog poslovanja mora bit veća od 1. Poduzeće "Podravka d.d." tijekom cijelog promatranog perioda ostvaruje višak prihoda nad rashodima te posluje ekonomično. Tako je u prve dvije promatrane godine i u zadnjoj 2019. godini vrijednost pokazatelja najveća te iznosi približno oko 1,06. Najveći rival poduzeće "Kraš d.d." u 2018. godini ostvaruje najveću vrijednost pokazatelja od 1,068 u odnosu na izabrane konkurente, dok je u zadnjem razdoblju vrijednost koeficijenta znatno niža. Nadalje, poduzeće "Koestlin d.d." i "Koka d.d." posluju pozitivno, ali ostvaruju prosječne rezultate u odnosu na istovrsne konkurente, no vrijednosti pokazatelja ostvaruju silaznu tendenciju te u 2019. godini imaju približno jednak iznos prihoda i rashoda u poslovanju. Poduzeće "Zvečevo d.d." ostvaruje najveće oscilacije prihoda i rashoda pa je tako u 2018. godini pokazatelj pozitivan, no u sljedećoj promatranoj godini poslovanje je neekonomično. Grafikon 24. sadrži pokazatelje ekonomičnosti ukupnog poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

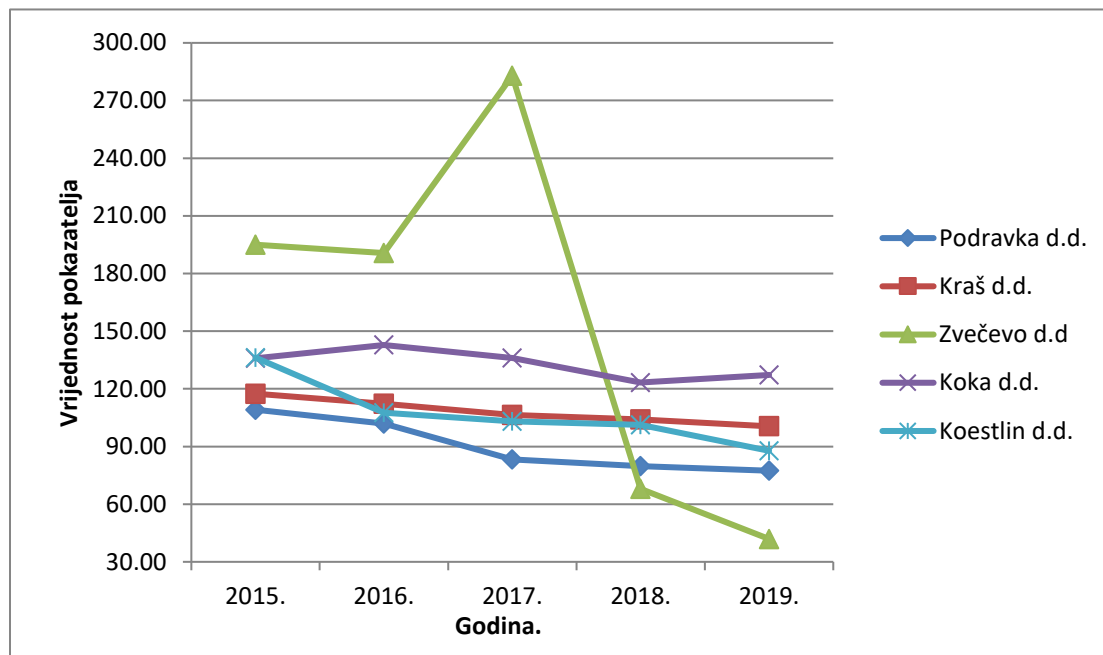
Grafikon 24. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Potrebno je da trajanje naplate potraživanja bude što manje. Prema Tablici 36. poduzeću "Zvečevo d.d." u prve tri promatrane godine potrebno je najviše dana da naplati svoje potraživanje u odnosu na izabrane konkurente, a najviše čak 282 dana u 2017. godini. Nadalje, poduzeću "Podravka d.d." potrebno je manje dana da naplati svoje potraživanje u odnosu na izabrane konkurente do 2018. godine. Poduzeća "Koka d.d.", "Koestlin d.d." i "Kraš d.d."

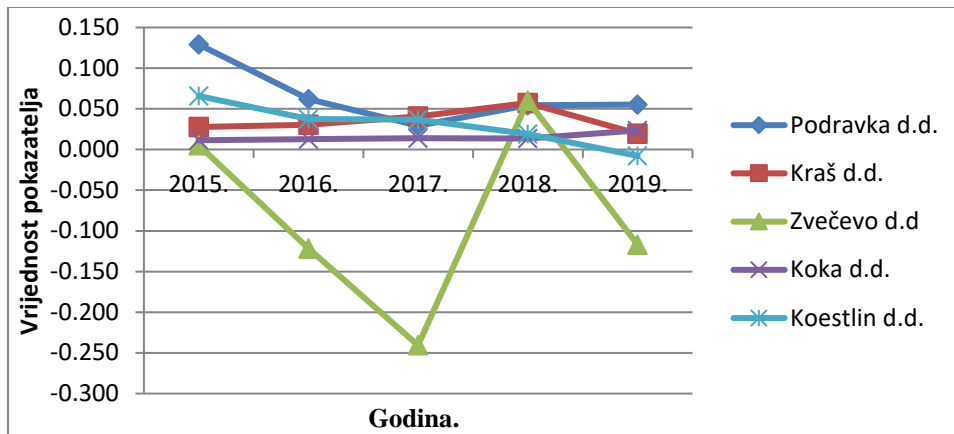
ostvaruju približno sličnu tendenciju kretanja naplate potraživanja. Grafikon 25. pokazuje trajanje naplate potraživanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

Grafikon 25. Kretanje trajanje naplate potraživanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

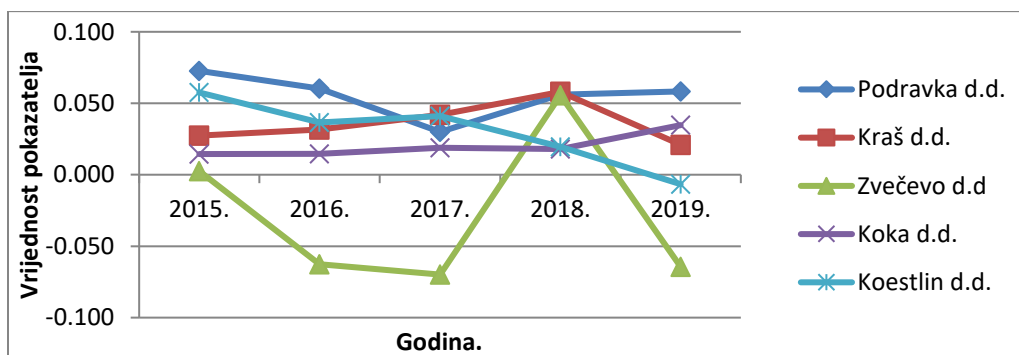
Neto profitna marža pokazuje koliko se ostvari neto dobiti u odnosu na ostvareni promet, a potrebno je da pokazatelj bude što veći. Poduzeće "Podravka d.d." u 2015., 2016. i 2019. godini ostvaruje najviše neto dobiti uvećane za kamate u odnosu na izabrane konkurente. U preostalim, 2017. i 2018. godini, najveću profitnu maržu ostvaruje poduzeće "Kraš d.d.". Kao poduzeće s najnižom profitnom maržom u većini promatranih razdoblja ističe se poduzeće "Zvečevo d.d." pa je tako neto profitna marža 2017. godini negativna i iznosila je -0,250. Grafikon 26. pokazuje neto profitnu maržu poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

Grafikon 26. Kretanje pokazatelja neto profitne marže poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

Pokazatelj povrata na ukupnu imovinu pokazuje koliko poduzeće ostvari dobiti prije poreza i kamata na jednu kunu uložene imovine, a kao i kod neto profitne marže poželjno je da bude što veći. Kompanija "Podravka d.d." ostvaruje najveću rentabilnost imovine u 2015., 2016., i 2019. godinama u odnosu na izabrane konkurente, dok je u protekla dva razdoblja najveći povrat na imovinu ostvarilo poduzeće "Kraš d.d.". Nadalje, poduzeće "Zvečevo d.d." ostvaruje najveće oscilacije pa se tako rentabilnost sa 2017. na 2018. godinu povećala za skoro 3 puta i iznosi 5,5%. Grafikon 27. pokazuje rentabilnost imovine poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata.

Grafikon 27. Kretanje pokazatelja rentabilnosti poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Izvor: Izrada autora prema podacima sa Zagrebačke burze

5. ZAKLJUČAK

Ovim diplomskim radom izvršena je statistička analiza uspješnosti poslovanja poduzeća „Podravka d.d.“ u razdoblju od 2015. do 2019. godine. Statistička analiza uspješnosti poslovanja provodila se na temelju glavnih financijskih izvještaja bilance te računa dobiti i gubitka. Na osnovu financijskih izvještaja provedene su horizontalna i vertikalna analiza poslovanja te su utvrđeni pokazatelji poslovanja likvidnost, zaduženost, profitabilnost, aktivnost, ekonomičnost i investiranje. S ciljem ocjenjivanja izvrsnost i financijska stabilnost poslovanja poduzeća „Podravka d.d.“ ispitani su zbrojni financijski pokazatelji Bex indeks i Zscore.

U prvom dijelu rada definirani su problem i predmet istraživanja, utvrđene su metode, ciljevi i doprinosi istraživanja. Postavljene su hipoteze koje će se na kraju prihvatiti ili odbaciti. U drugom dijelu rada obrađeno je šest temeljnih financijskih izvještaja te su prikazani financijski pokazatelji, definirane metode i postupci te utvrđeni zbrojni financijski pokazatelji poslovanja. U trećem dijelu prikazani su općeniti podaci o poduzeću „Podravka d.d.“ te je uspostavljena praktična primjena teorijskog koncepta. U četvrtom dijelu prikazano je djelovanje izabranih konkurenata te njihova usporedba na temelju odabranih financijskih pokazatelja. U zadnjem, petom dijelu rada provedena je analiza uspješnosti poslovanja poduzeća „Podravka d.d.“.

Statističkom analizom uspješnosti poslovanja utvrđeno je da poduzeće „Podravka d.d.“ iznimno uspješno i da ima izraziti potencijal i financijsku snagu za daljnji napredak i razvoj u svim segmentima poslovanja. Ujedno je jedna od vodećih prehrambenih kompanija koja posluje u Republici Hrvatskoj.

Prema provedenoj horizontalnoj analizi bilance, utvrđeno je da imovina poduzeća „Podravka d.d.“ ostvaruje kontinuirani rast u 2015. i 2016. godini, a nakon toga nastupa tendencija pada sve do zadnje 2019. godine. Razlog smanjenja ukupne imovine jest osjetni pad stavke kratkotrajne financijske imovine i potraživanja. Tako se kratkotrajna imovina u 2017. godini u odnosu na prethodnu smanjila za 183.752.282 kuna, a dugotrajna za 35.486.397 kuna. Što se tiče pasive, stavka kratkoročnih obveza ostvaruje rast u 2015. godini, dok je u ostalim razdobljima uočljiv osjetan pad u odnosu na prethodna razdoblja. Dugoročne obveze ostvaruju tendenciju rasta u prve dvije promatrane godine, dok u 2017. godini slijedi pad u odnosu na prethodno razdoblje za 8,04%. Kapital i rezerve ostvaruju osjetan rast u 2015. godini od čak 57,83% u odnosu na

prethodnu godinu, a razlog tomu je dokapitalizacija kompanije „Podravka d.d.“. Nadalje, u sljedećim godinama kapital i rezerve ostvaruju neznatne oscilacije koje su se zadržale na približno sličnoj razini.

Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka pokazuje rast poslovnih prihoda sve do 2017. godine kada su se smanjili za 1,16% u odnosu na prethodnu godinu. Rast poslovnih prihoda je nastavljen sve do zadnje promatrane 2019. godine kada je ostvaren rast od 187.667.474 kune u odnosu na prethodnu godinu. Poslovni rashodi su rasli sve do 2018. godine kada je nastupio pad od 2,38% u odnosu na prethodno razdoblje. Poduzeće „Podravka d.d.“ karakterizira smanjenje neto dobiti u 2017. godini, dok u svim preostalim godinama raste. Tako se neto dobit smanjila za 87,31% u 2017. godini u odnosu na prethodno razdoblje.

U diplomskom radu testirane su tri istraživačke hipoteze:

H1: Kompanija Podravka d.d. prema odabranim financijskim pokazateljima poslovanja posluje uspješno u promatranom razdoblju

Pokazatelji likvidnosti ukazuju da je poduzeće „Podravka d.d.“ bilo sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze u roku imovinom koje poduzeću stoji na raspolaganju. Zaduženost poduzeća nije izrazito visoka te je veća zastupljenost vlastitog financiranja u svim promatranim godinama. Manja zaduženost pridonosi financijskoj stabilnosti poduzeća i bolje kretanje Altmanovog Z scora. Na temelju pokazatelja aktivnosti vidljivo je kako je poduzeće adekvatno upravljalo imovinom. Obrtaji imovine poduzeća su u promatranim godinama bili na iznimno visokoj razini i generirali su velike prihode poduzeću. Kompanija „Podravka d.d.“ u svim promatranim godinama ostvaruje višak prihoda nad rashodima te posluje s neto dobiti. Ujedno poduzeće posluje ekonomično i profitabilno te ukazuje na uzlazan trend kretanja tijekom promatranog razdoblja. Društvo posluje uspješno prema odabranim pokazateljima te se uviđa dominacija i moć na tržištu. S obzirom na navedene pokazatelje **može se prihvatiti H1 hipoteza.**

H2: Kompanija Podravka d.d. ostvaruje kontinuirani napredak u svom poslovanju.

Pokazatelji likvidnosti ukazuju na sličnu dinamiku kretanja za vrijeme promatranog perioda te nema izrazitih oscilacija. Pokazatelji zaduženosti su rasli do 2016. godine nakon čega slijedi trend smanjivanja zaduženosti. Pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti imaju regresivan

trend do 2017. godine. Nadalje, pokazatelji ukazuju na uzlazan trend u narednim razdobljima do zadnje promatrane 2019. godine. Izrazit kontinuirani napredak ukazuju pokazatelji aktivnosti koji ostvaruju progresivnu tendenciju rasta tijekom cijelog promatranog perioda. Prema navedenim pokazateljima **može se djelomično prihvatiti hipoteza H2.**

H3: Kompanija Podravka d.d. predstavlja jednog od najuspješnijeg proizvođača prehrambenih proizvoda na području Republike Hrvatske.

Na osnovu usporedne analize s izabranim konkurentima moguće je uvidjeti da je kompanija „Podravka d.d.“ jedna od najuspješnijih proizvođača prehrambenih proizvoda na području Republike Hrvatske. Razlog tomu je što su odabrani pokazatelji poslovanja u četiri od pet promatranih godina bolji, nego kod izabranih konkurenata. Jedan od sljedbenika u prehrambenoj industriji je poduzeće „Kraš d.d.“ koje ima približno sličnu, ali nešto lošiju dinamiku kretanja pokazatelja. Najlošije poduzeće prema odabranim pokazateljima je "Zvečevo d.d.". Ono ostvaruje izrazito nisku likvidnost, preveliku zaduženost i slabu ekonomičnost. Stoga poduzeću slijedi situacija za predstečaj. Prema odabranim pokazateljima i usporedno s izabranim konkurentima **može se prihvatiti hipoteza H3.**

Statistička analiza uspješnosti poslovanja kompanije "Podravka d.d.“ važna je za sve dionike u poslovnom procesu kao i za one izvan njega. Također, statistička analiza je važna u procesu donošenja poslovnih odluka jer se olakšava čitanje ogromnog broja varijabli i pokazuje tendenciju njihovog kretanja . Uostalom, statističkom analizom stječe se uvid u strukturu pojava ili procesa u vremenu i prostoru. Analiza uspješnosti poslovanja najviše pridonosi menadžmentu društva tijekom donošenja poslovnih odluka, kao i kreditorima i dobavljačima. Financijska i statistička analiza ukazuju kakva je trenutna situacija kao i smjer kretanja poslovanja "Podravka d.d." što značajno pridonosi odlukama investitora i brojnih vanjskih analitičara. Stoga je važno zaključiti da bez primjerene financijske i statističke analize nije moguće pristupiti detaljnoj analizi poduzeća i usporedbi s poslovanjem izabranih konkurenata.

LITERATURA

1. Barišić, D., Kereta, J. (2017.): Predviđanje predstečaja odabranog poduzeća temeljem izračuna *Altanovog Z score pokazatelja i Bex pokazatelja*, Izvorni znanstveni članak, Zagreb.
2. Belak, V. (2006.): Profesionalno računovodstvo, prema MSFI hrvatskim propisima, Delloite, Zagreb.
3. Belak V. (2014): Analiza poslovne uspješnosti, RRIF- plus, Zagreb.
4. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.): Vertikalna i horizontalna analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski Vijesnik*, Zagreb, br.25, str. 158.
5. Jurun, E., Ratković, N. (2017.): Poslovna statistika s primjerima u Microsoft Exelu, Split, Ekonomski fakultet u Splitu.
6. Milić, A. (2020.): Riznica, časopis za računovodstvo i reviziju, financije u i pravo u sustavu proračuna i neprofitnom sektoru, Bilanca na Obrascu: BIL, Zagreb, RRIF, br 1, str. 33.
7. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja. (2004.), prijevod engleskog jezika, HZRFD, Zagreb.
8. Narodne novine, (2016.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120.
9. Narodne novine, (2015.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 78.
10. Nikić, J. (2020.): Riznica, časopis za računovodstvo i reviziju, financije u i pravo u sustavu proračuna i neprofitnom sektoru, Bilješke uz financijske izvještaje, Zagreb, br 1, str 56.
11. Perica I. (2017.): Vježbe br 7. Izvještaj o novčanom toku, nastavni materijali iz predmeta Analiza financijskih izvještavanja, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, ak. god. 2017/2018.
12. Pretnar Abičić, S. (2020.): Računovodstvo i financije, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
13. Rozga, A., Grčić. (2009.): Poslovna statistika, Ekonomski fakultet u Split, Split.

14. Ramljak, B. (2008.): Upotrebljivost bilješki uz financijske izvještaje, Ekonomski fakultet u Splitu, Split.
15. Vidučić, Lj. (2012.): Financijski menadžment, Zagreb, RRIF Plus.
16. Vidučić, Lj. (2012.): Financijski menadžment, Zagreb RRIF Plus.
17. Vidučić, Lj., Pepur, S. i Šimić Šarić, M. (2015.): Financijski menadžment, Zagreb, RRIF plus.
18. Vuko, I. (2017.): Predavanja 3. Metode i tehnike analize financijskih izvještaja, nastavni materijali iz predmeta Analiza financijskih izvještavanja, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, ak. god. 2017/2018.
19. Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, Tisak, Split.
20. Žager, L., Žager, K. (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb.
21. Žager, L. (2007.): Financijski pokazatelji kao mjerila uspješnosti poslovanja Računovodstvo i financije, Zagreb, br 12.
22. Žager, L., Žager, K., Mamić Sačer, S., Sever Mališ, S., Ježovita, A. (2017.): Analiza financijskih izvještaja, načela – postupci – slučajevi, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.

INTERNETSKI IZVORI:

1. Alpha capitalis. (2021.): Račun dobiti i gubitka, (internet), raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/racun-dobiti-i-gubitka> (pregledano 20.02.2021.)
2. Alpha capitalis. (2021.): Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, (internet), raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti>(pregledano 22.02.2021.)

3. Ekonomski fakultet Osijek. (2021.): Račun dobiti i gubitka, (internet), raspoloživo na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf(pregledano 22.2.2021.)
4. "Koestlind.d."(2021.): Službena web stranica,(internet), raspoloživo na: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama>(pregledano 24.02.2021.)
5. "Kraš d.d." (2021.): Službena web stranica,(internet), raspoloživo na: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/o-nama> pregledano 25.02.2021.)
- 6.Minimax.(2021.): Bilješke uz financijske izvještaje,(internet), raspoloživo na: <https://www.minimax.hr/blog-biljeske-godisnje-financijske-izvjestaje/> (pregledano 25.02.2021)
7. "Podravka d.d." (2021.): Službena web stranica kompanija, osnovni podaci o kompaniji, (internet), raspoloživo na: <https://www.podravka.hr/kompanija/> (pregledano 23.02.2021)
- 8."Podravka d.d." (2021.): Konsolidirana financijska izvješća, (internet), raspoloživo na:<https://www.podravka.hr/kompanija/investitori/financijska-izvjesca/> (pregledano 24.02.2021.)
- 9.Profitiraj HR. (2021.): Financijski pokazatelji,(internet), raspoloživo na: <https://profitiraj.hr/financijski-pokazatelji-pokazatelji-likvidnosti/> (pregledano 26.02.2021.)
10. "Zvečevo d.d." (2021.): Službena web stranica,(internet),raspoloživo na: <https://www.zvecevo.hr/> (pregledano 25.02.2021.)
11. "Koka d.d". (2021.): Službena web stranica,(internet), raspoloživo na: <http://www.vindija.hr/O-nama/Tvrtke-clanice/Koka.html?Y2lcNjY%3D>(pregledano 25.02.2021.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prikaz skraćene bilance.....	14
Tablica 2. Prikaz skraćenog računa dobiti i gubitka.....	16
Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku- indirektna metoda.....	21
Tablica 4. Pokazatelji likvidnosti.....	23
Tablica 5. Pokazatelje zaduženosti	25
Tablica 6. Pokazatelji aktivnosti.....	26
Tablica 7. Pokazatelji ekonomičnosti	27
Tablica 8. Pokazatelji profitabilnosti	28
Tablica 9. Pokazatelji investiranja	29
Tablica 10. Pokazatelji Altmanovog Z- socore modela.....	32
Tablica 11: Interval Z- scora i vjerojatnost stečaja.....	33
Tablica 12. Interval Z' - scora i vjerojatnost stečaja.....	33
Tablica 13.Determinante granice ocjene za Altmanov Z- score.....	34
Tablica 14. Pokazatelji BEX indeksa.....	36
Tablica 15. Rangiranje poslovne izvrsnosti i prognostički model za budućnost poduzeća	37
Tablica 16. Skraćena bilanca poduzeća "Podravka d.d."za razdoblje od 2014. do 2019. godine	40
Tablica 17. Apsolutne promjene skraćene bilance poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. - 2019. godine	43

Tablica 18. Stope promjene skraćene bilance poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	44
Tablica 19. Skraćeni oblik računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2014. do 2019. godine	48
Tablica 20. Apsolutne promjene skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. -2019. godine	50
Tablica 21. Stope promjene skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine	51
Tablica 22. Vertikalna analiza skraćene bilance poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	54
Tablica 23. Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	57
Tablica 24. Pokazatelji likvidnosti	69
Tablica 25. Pokazatelji zaduženosti.....	61
Tablica 26. Pokazatelji aktivnosti	63
Tablica 27. Pokazatelji ekonomičnosti	64
Tablica 28. Pokazatelji profitabilnosti	65
Tablica 29. Pokazatelji investiranja	66
Tablica 30. Altman Zeta score poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju do 2015. do 2019. godine.	67
Tablica 31. Bex indeks za poduzeće "Podravka d.d." u razdoblju do 2015. do 2019. godine.	68
Tablica 32. Odabrani pokazatelji poduzeća "Kraš d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	70

Tablica 33. Odabrani pokazatelji poduzeća "Zvečevo d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	72
Tablica 34. Odabrani pokazatelji poduzeća "Koka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	73
Tablica 35. Odabrani pokazatelji poduzeća "Koestlin d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	74
Tablica 36. Odabrani pokazatelji poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	75

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Kretanje kratkotrajne, dugotrajne i ukupne imovine poduzeća " Podravka d.d." od 2014. do 2019. godine.....	41
Grafikon 2. Kretanje kratkoročnih, dugoročnih obveza i ukupnih obveza poduzeća " Podravka d.d." od 2014. do 2019.....	42
Grafikon 3. Postotne promjene dugotrajne, kratkotrajne i ukupne imovine poduzeća "Podravka d.d.".....	46
Grafikon 4. Kretanje postotnih promjena kapitala i rezervi poduzeća "Podravka d.d."	47
Grafikon 5. Kretanje postotnih promjena dugoročnih i kratkoročnih obveza poduzeća "Podravka d.d."	47
Grafikon 6. Kretanje dobiti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2014. do 2019. godine	49
Grafikon 7. Kretanje postotnih promjena poslovnih prihoda i rashoda poduzeća "Podravka d.d."	52
Grafikon 8. Kretanje postotnih promjena financijskih prihoda i rashoda poduzeća "Podravka d.d."	53

Grafikon 9. Kretanje postotnih promjena dobiti razdoblja poduzeća "Podravka d.d."	53
Grafikon 10. Struktura aktive poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine	55
Grafikon 11. Struktura pasive poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine	56
Grafikon 12. Struktura ukupnih prihoda poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	58
Grafikon 13. Struktura ukupnih rashoda poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	59
Grafikon 14. Kretanje pokazatelja likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	60
Grafikon 15. Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	62
Grafikon 16. Kretanje pokazatelja aktivnosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	64
Grafikon 17. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	65
Grafikon 18. Kretanje Altmanovog Z scora poduzeća "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	68
Grafikon 19. Kretanje Bex indeksa kompanije "Podravka d.d." za razdoblje od 2015. do 2019. godine.....	69
Grafikon 20. Kretanje pokazatelja tekuće likvidnosti poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	76
Grafikon 21. Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	77

Grafikon 22. Kretanje pokazatelja obrtaja potraživanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	78
Grafikon 23. Kretanje pokazatelja obrtaja ukupne imovne poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	78
Grafikon 24. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	79
Grafikon 25. Kretanje trajanje naplate potraživanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.	80
Grafikon 26. Kretanje pokazatelja neto profitne marže poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	81
Grafikon 27. Kretanje pokazatelja rentabilnosti poslovanja poduzeća "Podravka d.d." i izabranih konkurenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	81

POPIS SLIKA

Slika br 1. Brandovi poduzeća "Podravka d.d"	38
Slika 2. Struktura Nadzornog odbora poduzeća "Podravka d.d."	39
Slika 3. Struktura uprave poduzeća "Podravka d.d."	39

SAŽETAK:

U ovom diplomskom radu cilj je bio statistički analizirati financijske izvještaje poslovanja poduzeća "Podravka d.d." u razdoblju od 2015. do 2019. godine te ih usporediti s izabranim konkurentima. U radu su se provodile tehnike horizontalne i vertikalne analize te su utvrđeni financijski pokazatelji poslovanja poput likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Utvrđeni rezultati kompanije "Podravka d.d." su interpretirani te prikazani tabelarno i grafički. Altman Z-score ukazuje da je poduzeće djelomično stabilno i da mu ne prijete opasnost od stečaja. Zbrojni pokazatelj poslovne izvrsnosti daje naznaku da kompanija "Podravka d.d." posluje između tendencije dobroga i vrlo dobroga s naznakama poboljšanja za nadolazeće razdoblje. Prema odabranim financijskim pokazateljima kompanija "Podravka d.d." posluje uspješnije od izabranih konkurenata. Razlog je što kroz promatrano razdoblje kompanija u prosjeku ostvaruje snažnije pokazatelje od izabranih konkurenata.

Ključne riječi: financijski izvještaji, financijski pokazatelji, statistička analiza uspješnosti poslovanja, komparativna analiza

SUMMARY:

The aim of this thesis was to statistically analyze the financial statements of company "Podravka d.d." from 2015. to 2019. year and to compare them with chosen company competitors. Horizontal and vertical analysis were performed and financial indicators such as liquidity, indebtedness, activity, economy, profitability and investment were established. The results are interpreted and tables and graphs are shown. Altman Z-score indicate that company "Podravka d.d." is partially stable and not threatened with bankruptcy. The sum of the indicators of business excellence gives an indication that company operates between tendencies of good and very good business with indications of soon improvement. According to chosen financial indicators, this company operates more successful than chosen competitors. The main reason for such conclusion is that company achieve stronger financial indicators in the observed period.

Key words: financial reports, financial indicators, statistical analysis of business performance, comparative analysis.